

ПАГОНЯ

РЭГІЯНАЛЬНЫ АГЛЯД: ГОРАДНЯ — ВІЛЬНЯ — БЕЛАСТОК

ЗАСНАВАНА ў 1920 г.

№ 7 (63)

18 - 24 лютага 1994 г.

Кошт 150 рублёў

ПАСТЫРСКІ ПІСТ БІСКУПА АЛЯКСАНДРА КАШКЕВІЧА НА ВЯПІКІ ПОСТ 1994 ГОДА

БРАТЫ І СЁСТРЫ, ЯКІЯ ЛЮБІЦЕ ХРЫСТА, НАШАГА ПАНА!

Звяртаючыся да Вас у пачатку Вялікага Посту, імкнуся выразіць шчырыя словы заахвочвання да годнага і плённага пражыцця гэтага сьвятога часу. Вялікі Пост - ёсьць час «вялікага рахунку сумленьня», ёсьць час малітвы, посту, сымбалічным пасыпаньнем нашых галоў попелам, падчас якога сьвятар гаворыць: «Памятай, што з праху паўстаў і ў прах ператворыся».

Абрад пасыпаньня галоў попелам гаворыць сам за сябе. Праймае нас сваёй прастатой, павагай і яснай мовай. Мовіць аб нявечнасьці нашага жыцця. Адмяняе нашы сумненні пра доўгае трываньне на зямлі, пра веліч. Напамінае таксама, якія мы малыя з маральнага погляду, што трэба нам увесць час зьвяртацца да Бога. Трэба нам усвядоміць, што абрад пасыпаньня галоў попелам - гэта толькі пачатак. Божай навукі пра чалавека. Чалавек ёсьць прах, але таксама вобраз Бога, дзіця Бога, сябра Божы.

Чалавек ёсьць адначасна і вельмі вялікі, калі Сын Божы Ісус Хрыстос стаў чалавекам і памёр за нас, дзеля нашага збаўленьня. Узнятыя так высока, ажно да дабразычлівасьці з Богам, не заўсёды адказваем дабразычлівасьцю за добра-зычлівасьць, дабрыней за дабрыню. Часта зьнішчаем у сябе вобраз Бога, які атрымалі пры стварэньні. Гэтак жа часта перакрэсьліваем дзяцінства Божае, якое атрымалі на сьвятое Хрышчэньне.

І таму словамі Псалма будзем прасіць: «Зьмілуйся, Пане, над намі грэшнымі.» (Пс.51) і за прарокам Ёелем будзем клікаць: «Даруй, Пане, люду твайму.» (Ел.2, 17).

А Пан мовіць: «Не хачу сьмерці грэшніка, але каб вярнуўся і меў жыцьцё.» (Ез.33, 11).

Сьвяты Павел у Другім Лісьце да Карынціянцаў піша: «Вось цяпер час пажаданы, вось цяпер дзень збаўленьня.» (2 Кар. 6, 2б). У 1-ую Нядзелю Вялікага Посту, чуюм закліканьне Хрыстовае: «Вяртайцеся і верце ў Эвангэлье.» (Мк. 1, 15). Вяртаньне нам абавязкова патрэбнае. Неабходна нам зрабіць рахунак сумленьня і прызнаньня да нашай грэшнасьці, занябаньня, ўласнай недасканаласьці, частых ваганьняў. Патрэба шчырага жалю за грахі нашы і добрай споведзі й

пакуты.

Наша пакута павінна быць у гэтым годзе скіраваная на сям'ю. Няхай гэта будзе час агульных клопатаў пра грамадства, жыцьцё і міласць нашае сям'і. Няхай гэта будуць дні хваляваньня за патрэбы сям'і як асяродка, з якога ўсе вырастаем і якое ствараем. Гэта ж сямейнае асяроддзе дае шанцы для разьвіцця асобы. Гэта ж сямейнае асяроддзе адказвае за нашы адносіны да Бога.

Пачалі мы, ідучы за голасам Сьвятога Айца, Міжнародны Год Сям'і, лёзунг якога:

СЯМ'Я - КРЫНІЦА МІРУ ЧАЛАВЕЦТВА.

Справы сям'і і сталі, такім чынам, вельмі актуальнымі ў Касьцёле і ў грамадстве.

Хачу зараз напамініць яшчэ некалькі думак з выказваньняў Сьвятога Айца Яна Паўла II на сусьветным Дні Міру, якія павінны суправаджаць нас у гэтым годзе, а асабліва ў час Вялікага Посту.

СЯМ'Я - КРЫНІЦА МІРУ ЧАЛАВЕЦТВА

Сьвет імкнецца да міру, патрабуе міру. Між тым войны, канфлікты, грамадзкі неспакой і далей зьбіраюць жніво нявінных ахвяраў. Мір часам здаецца сапраўды недасяжным. У клімаце халоднае абыхавася, часам атручаным нянавісьцю, як жа можам зьберагчы надзею, што настане час спакою?

Але надзея не павінна зьнікаць. Ведаем, што мір магчымы акрамя ўсяго, таму што Бог хацеў яго ад самага пачатку.

Бог хацеў, каб людзі жылі ў згодзе і спакоі і таму заклаў фундамент у самой прыродзе чалавека, створанай па «Яго існасьці». Гэтай людзкой супольнасьці Бог даверыў місію жыцьця і апеку над ім, каб праз гэта стварыла сям'ю і мела актыўны ўдзел у справе разьвіцця і ўдасканаленьня будучага чалавецтва.

Гармонія, якая была створана напачатку, была зьнішчана праз грэх, што на першاپачатковы плян Божы застаецца ў сіле. Сям'я ёсьць і далей застаецца сапраўднай асновай грамадства і зьяўляецца яго натуральнай апорай, як аб гэтым запісана ў «Дэкларацыі Правоў Чалавека».

СЯМ'Я - СУПОЛЬНАСЬЦЬ ЖЫЦЦЯ І ЛЮБОВІ

Сям'я пабудавана на любові й

адчынена на дар жыцьця, нясе ў сябе будучыню грамадства, яе найважнейшая роля - будаваць мірную будучыню.

Аб гэтых вартасцях належыць ня толькі павучаць, колькі другога чалавека з усёй яго адметнасьцю, хвалючыся за яго, ўключаць ва ўдзел у агульных справах. Сямейныя адносіны, калі яны заснаваны на глыбокай павазе да жыцьця і чалавечай годнасьці, а выражаюцца цяплівасьцю, разуменьнем, духоўнай падтрымкай і ўзаемным прабацьнем, дазваляюць сямейнай супольнасьці першае й асноўнае выпрабаваньне спакою.

Да таго ж, сапраўдная любоў вызначаецца й справядлівасьцю. І яна патрэбная ўсім: людзям адзіночым, дзецям, пазбаўленым апекі й любові, асобам адкінутым. Сям'я, якая кіруецца любоўю, адчыняючыся вялікадушна перад грамадствам, ёсьць найвялікшы чыньнік мірнай будучыні. Цывілізацыя спакою без любові немагчымая.

СЯМ'Я - АХВЯРА НЕПАКОЮ

Па жаль, як не імкнецца ў сваёй аснове сям'я да міру, часта даходзіць у ёй да канфліктаў або робіцца яна ахвярай розных формаў гвалту, якія існуюць у сучасным грамадстве. Частыя сваркі бацькоў, нежаданьне нарадзіць патомства, зьдзекі над малымі й пакіданьне іх без апекі - гэта сумныя сымптомы непаладак, якія муцяць грамадзкі спакой. Развод-гэта сапраўдная бяда сучаснага грамадства.

Не магу ў гэтым месцы не ўспомніць і яшчэ адну бяду нашага грамадства, маю на ўвазе дзяцей, якія пазбаўленыя сямейнага цяпла. Часам бацькі так захопленыя справамі, што дзяцей пакідаюць самім сабе. У некаторых выпадках гэтай сям'і як бы няма, дзеці ня маюць іншага дому, акрамя вуліцы, і некаторыя з іх гінуць трагічнай сьмерцю. Іншыя схільны ўжываць наркатыкі, займацца прастытуцыяй. Часам на-

ват трапляюць у злачынныя арганізацыі.

Хіба ж можна мірыцца з такой сытуацыяй? У небясьпецы будучыня ўсяго чалавецтва. Грамадства, якое не хвалюецца за дзяцей, адштурхоўвае іх ад сябе і вымушае жыць у безнадзейнасьці, ніколі ня ведае спакою.

Дзеці - гэта будучыня ў сучаснасьці; яны павінны зразумець, што такое спакой, каб здолець яго пабудаваць у будучым.

СЯМ'Я - АСНОВА МІРУ

Толькі сям'я гарантуе працяг і будучыню грамадству. Сям'я заклікана ўдзельнічаць у пабудове міру праз вартасці, якія пераказвае свайму сямейнаму вогнішчу, таксама праз удзел кожнае асобы ў жыцці супольнасьці.

СЯМ'Я ў СЛУЖЭННІ МІРУ

Сям'я, табе даверана місія першаступеннай важнасьці: павінна ўдзельнічаць у будаваньні міру, так неабходнага для разьвіцця й шанаваньня людзкаго жыцьця. Усвядоміўшы, што мір нельга здабыць раз і назаўсёды, мусім яго шукаць нястомна.

Ісус праз Сваю сьмерць на крыжы пакінуў людзям спакой і запэўніў нас, што Ён застаўся з намі назаўсёды.

Прасі гэтага спакою, маліся за гэты спакой, працуй для гэтага спакою! Сям'я, хай жыцьцё тваё будзе запоўнена даверанай табе місіяй.

Шаноўныя Браты і Сёстры! Хай думкі Сьвятога Айца дапамогуць нам у вяртаньні.

Жадаю ўсім бласлаўленых дзён Вялікага Посту. Заахвочваю горада да малітвы, да ўдзелу ў Песьнях Жальбы, ў Дарозе Крыжовае, ў разкалекцыях і прашу словамі Псалма: «Пачуўшы голас Пана, сэрцаў не замыкайце.»

Дапаможам жа нашай сям'і стаць лепшай. Нашы сем'і павінны быць моцныя Богам. Нашы хаты павінны быць другім Касьцёлам, бо трэба, каб у іх жыў Хрыстос.

На сапраўдную зьмену нашых сэрцаў, нашых сем'яў, нашага грамадства ад шчырага сэрца бласлаўляю.

**Бп Аляксандр Кашкевіч
Гарадзенскі Ардынары**

СПРАВАЗДАЧНЫ СХОД

Днямі ў канфэрэнцэале Дома народнай творчасьці Горадні адбыўся справаздачна-выбарчы сход сяброў КАФ «Бацькаўшчына». Присутныя, а зарэгістравалася 62 чалавекі, заслухалі справаздачны даклад старшыні праўленьня й рэвізыйнай камісіі. Зазначана, што значных парушэньняў за справаздачны перыяд ня выяўлена. Дакладчыкі давалі да ведама сходу, што на дабрачынныя мэты КАФ «Бацькаўшчына» патраціла ў мінулым годзе 17 мільёнаў рублёў, якія пайшлі на ўтрыманьне хору «Паходня», беларускага ліцэю, скаўцкага руху Горадні, газэты «Пагоня» ды інш.

У спрэчках выступілі сябры праўленьня

- спадары А. Майсянэ, К. Жынь, А. Мілінкевіч. Імі былі ўнесены прапановы аб рэфармаваньні й дапаўненьнях у існуючай фінансава-гаспадарчай дзейнасьці Фонду, а таксама аб зьмяненні статута.

У склад праўленьня фонду «Бацькаўшчына» абраны спадары С. Зылькоў, А. Талерчык, А. Быкоўскі, С. Варанец, А. Госьцеў. Старшыней праўленьня КАФ «Бацькаўшчына» наноў абраны Мікола Маркевіч. Пытаньне аб зьменах у статуте Фонду вырашана разгледзець праз месяц.

Сход адзінагалосна прыняў прапанову зьвярнуцца да А. М. Белакоза, каб ён даў згоду стаць прэзыдэнтам Фонду.

Г.У.

ГАЗЭТА «ПАГОНЯ» ШТОТЫДЗЕНЬ У ВАШАЙ ХАЦЕ!

Падпісны індэкс 63124.

Кошт на месяц - 1000 рублёў.

Кошт на квартал - 3000 рублёў.

18 - 24 лютага 1994 г.

2

ПАЛІТЫЧНАЯ СЦЭНА

ІМПЭРЫІ РАЗВАЛЬВАЮЦА. НАМ - ЖЫЦЬ

У 1991 годзе і Расея, і Беларусь былі прыкладна ў аднолькавым эканамічным становішчы. Прычым Расея нават у горшым. І наш урад пастаянна падкрэсьліваў, што ў нас лепш. Мінутка час - і што мы маем?

Урад Расеі за гэтыя гады змог вызначыць самае слабае звязно ў эканамічным ланцугу і ўзяўся за яго аздаравленне. А звязно гэтае - фінансава-кредытная сыстэма. Ня будзе грошай - ня будзе й рынку. Мы ж вырашылі ўводзіць бартэр, таму й атрымаўся такі дзікі рынак, калі кожны цягне коўдру на сябе.

Гайдар жа, які ўзначаліў тады расейскі ўрад, стаў менш фінансаваць «ляжачую» прамысловасць. Па сутнасці ўрад Расеі кінуў прамысловасць на выжыванне. І моцныя выплываюць, а слабыя тонуч. Узяўшы безпрацоўе, але паколькі рабочых сцаў хапае, то безпрацоўныя, хоць і са скрыпам, аднак знаходзяць сабе працу. Датацыі выдаюцца толькі тады, калі ўзяўшы сацыяльнае напружанне. Вельмі балюча, але працэс ідзе, і сёння можна гаварыць аб нейкіх станоўчых выніках.

А што рабілі мы, знаходзячыся ў лепшых умовах, маючы дастатковую колькасць рабочых месцаў, моцна развітую прамысловасць? На жаль, мы пачалі за кошт моцных палітыкаў стана-вішча слабых. Ты сёння

моцны - аддай другому, які ня можа звесці канцы з канцамі. Увялі клірынгавы гандаль. Пачалі адбіраць у тых, хто можа рабіць канкурэнтаздольную прадукцыю, і прадаваць яе самі. Але чаму чыноўнік павінен гандляваць? Прычым, прадаваць, ня ведаючы кан'юктуры рынку і разбураючы гэты самы рынак. Завод халадзільнікаў ня можа прадаць уласныя вырабы, бо ў яго ніхто іх не купляе. Яму прама гавораць: «Мы лепш купім у вашага ўрада. Гэта будзе танней». З калійнымі ўгнаеннямі адбылося ўвогуле неверагоднае. Іх так пачалі прадаваць, што нас проста выпхнулі з сусветнага рынку, і замежныя спажывальцы сталі закупляць угнаенні ў Салікамску.

Так, ва ўрада шмат клопатаў. У яго на нагах знаходзіцца вельмі цяжкі камень - камунальная гаспадарка, ацяпленне, газа і электраэнергія для насельніцтва. Але чаму толькі гэта і не трымаць яму пад сваім кантролем? Навошта дзейнічаць за ўсіх? Урадавыя чыноўнікі задаволены тым, што, абіраючы моцных, не дапусцілі масавага безпрацоўя. Аднак тут добрае ператварэнне ў супрацьлеглае. І супрацьлегласць гэта заключаецца ў тым, што нашы прамысловасць і сельская гаспадарка не развівваюцца. Моцныя абяскоўлены, ў іх адабралі сродкі, якія патрэбны для тэхнічнага пераўзбраення. Асноўныя фонды састарэлі, іх трэба мяняць, неабходны новыя тэхналогіі, а сродкаў няма. Тых сродкаў, што застаюцца, хапае хіба толькі на выплату зарплат.

Як кажуць, прыплылі! Сёння многія задаюць пытанне: а што будзе заўтра? А вось што. У Расеі ўнутраныя цэны на энэрганосбіты ніжэй сусветных. Нам таксама хочацца атрымліваць па іх, і дзеля гэтага адбываецца аб'яднанне грашовых

сыстэм. Але пакуль гэта здарыцца, пройдзе нямала часу. Расея заявіла, што ў канцы цяперашняга года яна і ўнутры краіны ўстанавіць на энэрганосбіты сусветныя цэны. Ня будзе ў нас ніякага выйгрышу! Нашы прадпрыемствы стануць працаваць у расейскіх умовах, галоўная з якіх - выжыванне. Сярэдняя зарплата вельмі розніцца: 60-70 даляраў - у Расеі, 20-25 - у Беларусі! І цешыць сябе тым, што расейцы пойдуць на абмен 1:1 - няварта. Ніколі гэтага ня будзе.

Добра, няхай аб'яднанне адбылося. Што тады будзе з беларускімі прадпрыемствамі? Яны ўсе загінуч, спачатку слабыя, а потым сярэднія. Цераз год мы загубім усю сваю прамысловасць, бо моцных прадпрыемстваў, якія б здолелі канкураваць з расейскімі, ў нас ужо не засталася.

У Расеі ёсць свае гэапалітычныя інтарэсы. Беларусь, безумоўна, ўваходзіць у гэтую сферу. Зразумела, Расея гатова плаціць. Яна заплоціць, але якой цаной? Цаной гарантый з нашага боку! А гарантыі адны - страта суверэнітэту! Усё! Колькі б не казалі, што «нічога падобнага», але гэта так. Кажуць, што на чале Расеі добрыя людзі. А хто прыйдзе заўтра? Ці можна быць упэўненым у стабільнасці Расеі і ісці да яе, страчваючы суверэнітэт? Няма ў

гісторыі прыкладу, каб хоць адна імперыя захавалася. Нехта можа ўспомніць аб Злучаных Штатах Амерыкі. Але там на першы плян паставілі правы чалавека, а не нацыянальныя пытанні. Тым ня менш, пэўная ўнутраная напружанасць у краіне захоўваецца, і няма гарантыі, што з цягам часу з ЗША нічога ня здарыцца. Што ж датычыць Расеі, то я больш чым упэўнены, што яна распадзецца.

Таму мы павінны ўсвядоміць неабходнасць пабудовы сваёй дзяржавы і ўмацоўваць яе. Варта лібэралізаваць эканамічныя працэсы. Возьмем прыклад з нафтавай галіной. У Расеі даўно ўжо адбываецца яе раздзяржаўленне, ў нас жа яна па-ранейшаму дзяржаўная. Наш прэм'ер прыяжджае ў Маскву, і Ельцын, як і Чарнамырдзін, гаворыць: «Калі ласка, дарагі, бяры ты гэтую нафту, якія праблемы?» Дамовіліся. Прыяжджаюць нашы эмісары, а ім у адказ: «Чаго вы ў Маскву ездзілі, плаціце й бярыце». А плаціць няма чым, разлічвалі на танную нафту. Цяпер урад павярнуўся на 180 градусаў, дае свабоду прадпрыемствам. Але чамусьці не забывае і дзяржаўную структуру, якія абанкроціліся.

Ня трэба адміністрацыйных мераў. Дайце людзям працаваць і распараджацца сваёй прадукцыяй, зарабляць грошы. Былі б грошы - з любым распаціліся б, любую прадукцыю купілі б, і ніякага разрыву сувязяў не было б.

Думаецца, сённяшні ўрад ня ў стане гэта зразумець. І віну за гэта павінен узяць на сябе яго кіраўнік. Калі мы не заменім кіраўніка, то ня зробім наперад ні кроку.

Аляксандр САСНОЎ,
народны дэпутат Рэспублікі Беларусь.

БЕЛАРУСКІ ўРАД - САМЫ ЛЕПШЫ ўРАД У СЬВЕЦЕ АЛЬБО ЦЭНЫ - НАЗАД!

Напэўна, ўся Беларусь пачула публічную заяву Кебіча, што батонны патаньнеюць, а вінаватыя «будут наказаныя вплоть до снятия с занимаемых должностей». З добрай ласкі Кебіча патаньнеў і цукар на 600 рублёў.

Але ўсё гэта нічога ў параўнанні з тым, што на мінулым тыдні без талёнаў па дзяржаўнаму кошту на тэрыторыі ўсёй Беларусі пачалі прадаваць гарэлку, а той, хто набываў усё ж па сьпісах у краме, за якой замацаваны, мог выкупіць яшчэ й за наступны месяц. Сапраўдныя дзівосы ў нашай краіне. І ўсё гэта

дзякуючы нашаму дарагому, нікім і ніколі не замянімаму ўраду. Ведайце й дзякуйце, людцы добрыя, Богу, што маем такіх кіраўнікоў, якія так клапацяцца аб нашым дабрабыце.

Піце й ешце на здароўе, толькі не хадзіце на плошчу й не страйкуйце. А скончацца гарэлка й булкі з макам - прасьпіцеся, ўключыце тэлевізар і даведаецеся, што знаходзіцеся ўжо ў рублёвай зоне, а там усе гэтыя даброты самі вам у хату наплывуць.

Ф.МАЛЕЦКАЯ.

СУСТРЭЧА З М.СТАТКЕВІЧАМ

Чарговае пасяджэнне вабласной рады ТБМ у Горадні было прысьвечана справаздачным і арганізацыйным пытаньням, а таксама праблемам беларусізацыі ў войску. З гэтае нагоды былі запрошаны прадстаўнікі вайсковых частак Горадні, ў паседжанні браў удзел намеснік старшыні вабласной рады ТБМ п-к С.Суднік з Росі, сярод

гасцей таксама прысутнічаў старшыня Беларускага Згуртавання Вайскоўцаў М.Статкевіч.

У другой палове дня М.Статкевіч, старшыня БЗВ, сустраўся з грамадзкасцю горада. Ён распавядаў прысутным аб дзейнасці сваёй арганізацыі й адказаў на пытанні.

Ф.МАЛЕЦКАЯ.

АД ПЕРАМЕНЫ МЕСЦАЎ СКЛАДАЕМЫХ ВЫНІК НЕ МЯНЯЕЦА

У сваёй прамове на першай прэсканфэрэнцыі новы старшыня Вярхоўнага Савету Беларусі (трэці за гэтае скліканне) абвясціў, што Беларусь у сваёй знешняй палітыцы аддае прэарытэт зносінам з Расеяй. Канешне, каб былі міждзяржаўныя дачыненні партнёрскімі й добра-суседскімі, то такое жаданне трэба толькі віншаваць.

Дык што ж на самой справе атрымае Беларусь ад прыязных стасункаў з усходнім суседам?

Па-першае, наша дзяржава адразу трапляе ў рэчышча чужой і шкоднай яе суверэнітэту палітыкі. Калі расшыфраваць гэтае выслоўе, то атрымліваецца, што, дзякуючы адпаведнай дэстабілізуючай працы агентаў КДБ, закінутых яшчэ за часы беспамернай улады КПСС на тэрыторыі маладых незалежных дзяржаў, паўсюдна пануе вэрхал і бязуладдзе. Беларусь па волі выпадку мінула магчымасць разгарання міжнацыянальнага канфлікту. Але ястрабам ад палітыкі гэта не падыходзіць. Ім не пражыць без крыві на Беларусі ці без крыві яе сыноў па-за межамі дзяржавы. Таму сваю дэманскую прагу яны жадаюць задаволіць шляхам далучэння краіны да калектывнай бясшэкі.

Што ад гэтага атрымае Беларусь?

Спадзявацца, што нашаму войску ўдасца пазьбегнуць удзелу ў этнічных канфліктах, спадзяючыся на агаворкі, сьмешна, бо гэты анты-дзяржаўна настроены парламент абавязкова пры нагодзе скасуе агаворкі. Атрымаўшы такім чынам неабмежаваныя магчымасці выкарыстання войска ўладных абавязкова пашлюць нашых хлопцаў у гарачыя

кропкі. І не таму, што іх карціць адчуць пах крыві, а таму, што гэтага жадае Расея ў сваіх гэапалітычных памкненнях. Менавіта ёй, Расеі, і спатрэбіцца беларускае, казахскае, ўзбэкскае войска для прыкрыцця перад міжнародным супольніцтвам сваіх сапраўдных мэтай.

Як жа празорлівыя палітыкі будуць ставіцца да Беларусі? Ня інакш, як да марыянэтки іншай дзяржавы. Наш Вярхоўны Савет, урад ніхто ўсур'ёз успрымаць ня будзе. Наадварот, міжнароднае супольніцтва выпрацуе да Беларусі пагардлівае нэгатыўнае стаўленне.

Гэта абярнецца дзяржаве й яе народу найперш ізаляцыяй ад міжнародных эканамічных, культурных і навуковых праграм. Беларусь застаецца на сьметніку цывілізацыі з-за неабачлівай палітыкі тых, каму некалькі год таму даверыў свае лёсы народ.

Хто ж кампэнсуе Беларусі страты?

Страты Беларусі аніхто кампэнсаваць не збіраецца. Разьлікі на добразычлівае стаўленне правячых колаў Расеі да нашых надзеяных праблемаў - ня больш, чым ілюзія. Расеі, якая глыбока зацягнецца ў багню этнічных ваенных канфліктаў, будзе не да Беларусі. Ды й што ёй нашыя беды. Расеі галоўнае - мець уплыў на 1/6 тэрыторыі планеты.

Якія б партыі, рухі ці плыні не прыйшлі да ўлады ў гэтай краіне, вынік будзе адзін і той жа - імперскія памкненні ў накірунку ўсход - Захад - Поўдзень - Поўнач. Як кажуць, ад перамены месцаў складаных вынік не мяняецца.

У.СМАЛЕНСКІ.

ГРАМАДЗТВА

А МЫ ЗРОБІМ ХІТРЭЙ?

Пішу да вас з нагоды артыкула В.Задалі «Беларусь, НАТА й суседзі» ў нумары ад 4-10 лютага. Справа ў тым, што прадстаўлены там пункт гледжання з'явіўся даволі нечаканым, калі ўлічваць накірунак газеты й дэкляраваныя незалежніцкія памкненні аўтара. Але ці не занадта незалежніцкія?

Адразу выкажу думку, якая, на мой погляд, ляжыць нават на паверхні, што, нягледзячы на адчувальны ў першай частцы артыкула шчыры боль з прычыны прамаскоўскай марыянэткавасці Беларусі, аб'ектыўна гэты артыкул, па-савецку кажучы, «ліе вадугу на млын вядомых сілаў».

На маю думку, тут праяўляецца ня толькі ўбіты савецкімі прапагандысцкімі коламі синдром «абложанай фартэцы», але й так характэрнае для ментальнасці беларуса разуменне хітрага мужычка: «Вы там сабе можа й мондрыя, але й я ня лыкам шыты й зраблю пасвойму.» Карацей кажучы, сярэднестатыстычны беларус, здаецца, разумее так: «Няхай наіўныя палякі і прыбалты сьпяшаюцца ў нейкую там рынкавую эканоміку й лезуць у нашчу заходняга цмока, а мы зробім хітрэй.»

Іншая справа, калі аўтар В.Задалі лічыць, што Запад ня толькі Беларусі (а таксама Бразыліі,

Аргэнтыне й Чылі) не дае магчымасці дасягнуць «эканамічных зрухаў», якія дазволілі б ёй расквітнець, - у адрозненне ад Польшчы й Балтыі. Але ж калі так, то чым жа мы горшыя? Хіба ж не стане аўтар сцвярджаць, што Запад баіцца будучай ваенна-эканамічнай моцы дзесяцімільённай краіны. Ці ж усё ж такі ён ня можа канчаткова развітацца з ідэяй усходнеславянскай еднасці й не дае права беларусам стаць эўрапейскім народам нароўні з тымі ж летувісамі ці палякамі, як гэта, падобна, было на працягу стагоддзяў?

А можа справа не ў пазыцыі Захаду ці НАТА, а менавіта ў тым нашым адрозненні ад тых жа палякаў ці летувісаў, што ў нас нават нацыянальна сьвядомыя палітолагі ўсё яшчэ маюць такія перакананні.

Але чаму ж НАТА ня возьме да сябе беларусаў, калі ўзяла былых страшэнных ворагаў хрысціянскай Еўропы - туркаў?

Не зразумела, якія дадатковыя матэрыяльныя ці стратэгічныя карысці збіраецца мець Запад з жабрацкай Беларусі.

Запад дазволіў акупаваным амэрыканцамі азіятам-японцам і паўднёвым карэйцам дасягнуць тых самых «эканамічных зрухаў».

7.02.94г. В.ШЧАЯ-ЗУБРАЎ.

ПРА КАЛЕКТЫЎНУЮ БЯСЬПЕКУ, НАТА Й НЭЙТРАЛІТЭТ

Калі ўяўляеш, што такое суверэнная дзяржава, то найперш гэта стасуецца са знешнепалітычнай і эканамічнай канцэпцыяй дзяржавы, сюды неабходна дадаць унутрыдзяржаўную палітыку ў эканоміцы й абарончую дактрыну.

Ці мае што-небудзь з пералічаных вышэй наша суверэнная Беларусь? Відавочна, што не, бо як выславіўся падчас сваёй першай прэсканфэрэнцыі апошні старшыня Вярхоўнага Савету Мечыслаў Грыб - наша дзяржава наогул ня мае нават тэарэтычнай распрацоўкі дзяржаўна-адкавання. Адзінае, што абвясціў гэты Вярхоўны Савет - гэта нейтралітэт нашае Бацькаўшчыны, ад якога затым з ганьбай сам і адмовіўся, падпісаўшы дамову аб калектыўнай бяспецы.

Зараз, калі многія нашы суседзі з мэтай забеспячэння суверэннасці сваіх краін раптоўна пачалі прасіцца да Паўночна-Атлантычнага ваеннага блёку, Беларусь як бы засталася на раздарожжы.

Але гэтае раздарожжа вельмі ўмоўнае. Падпісаўшы ганебнае пагадненне аб калектыўнай бяспецы, Беларусь прывязала сябе да пэўнага ваеннага саюзу, дзе ўсім вядомая краіна будзе весці рэй. Сёння мы яшчэ адбіваемся ад рэчаіснасці тым, што дамова падпісана з нейкімі там удакладненнямі. Але чаго варта тых удакладненняў, калі Расея запрагне ўдзелу беларускага войска ў рэгіянальных этнічных канфліктах у Сярэдняй Азіі ці на Каўказе? Каб дабіцца свайго, яна зноў нашчыльна закруціць засоўкі газа- і нафтапроводаў ці затрымае рублёвую наяўнасць. Зрабіць ёй такое будзе проста, бо мы самі прэмя да яе ў абдымкі, як вол у ярмо.

Што ж прынясе Беларусі такая бу-

дучыня? Найперш, нявылічоную колькасць матчынага гора. Другое - Беларусь страціць права самастойна мовіць за сябе на міжнародным узроўні нават слова. Трэцяе - удзел беларускага войска ў геапалітычных імкненнях Расеі ўшчэнт знішчыць які-кольвечы аўтарытэт Беларусі перад міжнародным супольніцтвам.

Якое можа быць выйсцё? Безумоўна, нашай дзяржаве неабходна мацаваць прыязныя, партнёрскія, добрасуседзкія адносіны з усімі суседзямі як на ўсходзе, Поўначы, Поўдні, так і на Захадзе. Такое стаўленне нашага кіраўніцтва стабілізуе абстаноўку. Надасць упэўненасці. Нездарма лідары трох славянскіх рэспублік сабраліся ў Віскулях, а потым абралі Менск сталіцай СНД. Вызначаная, канкрэтная пазыцыя Беларусі на добрасуседзтва і нейтралітэт наново створыць магчымасць нашай дзяржаве звярнуць на сябе ўвагу й набраць так неабходныя палітычныя ачкі. Калі ж такое не адбудзецца, то тэрыторыя нашай краіны будзе карыдорам для аматараў збройных паходаў з Усходу на Запад.

Канешне, пры сённяшняй існуючай палітычнай і эканамічнай сытуацыі на Беларусі марыць аб такім складана. Але пры адпаведным стаўленні міжнароднага супольніцтва да Беларусі гэтае можна здзейсніць. Змагло ў свой час міжнароднае супольніцтва стварыць на прасяцях зямлі абяцанай дзяржаву Ізраіль для габрэяў. Надыйшоў той гістарычны момант, калі ў самым цэнтры Еўропы неабходна стварыць і ўмацаваць нейтральную дзяржаву, якая б у сваёй знешняй і ўнутранай палітыцы была ўзорам для маладых і сталых дзяржаў свету.

Г.АСТРОЎСКІ, сябра БНФ.

«ГАПОЎНАЕ - НЯ ДАЦЬ ПАКРЫЎДЗІЦЬ АРХІТЭКТАРА: ЁН ЯШЧЭ БУДЗЕ ПАТРЭБЕН»

10 лютага 20-ая сесія Гарадзенскага гарадскога Савета разглядала восем пытанняў, якія тычацца жыцця горада. Пры разглядзе павесткі дня паступіла прапанова члена прэзідыума Б.Падольнага аб самароспуску, якая была падтрымана 20 абраннікамі з 84 прысутных. Нават тых, хто прызнаваў работу яе «неудовлетворительной», кожнага прасілі не рабіць «мини-революций», нягледзячы на тое, «что мы мало что решаем».

Без абмяркоўвання была задаволена заява С.Домаша аб спыненні сваіх дэпутацкіх паўнамоцтваў.

Здакладам «Аб асноўных напрамках эканамічнага й сацыяльнага развіцця горада на 1994 год і выніках работы прадпрыемстваў і арганізацый у 1993 годзе» выступіла намеснік старшыні гарвыканкама Р.Патапава, якая засяродзіла сваю ўвагу на скарачэнні выпуску прадукцыі, павелічэнні сьмяротнасці й зніжэнні нараджальнасці, росту безработы, якое мяркуюцца ў гэтым годзе дайсці да 29.600 безработных. Гаворачы аб стане эканомікі горада, Раіса Аляксееўна зазначыла, што ён вызначаецца палітыкай урада.

Большасць прамысловых прадпрыемстваў горада плянуюць у 1994 годзе павялічыць аб'ёмы вытворчасці, выпуску тавараў народнага спажывання, а гэта адпаведна 100,8 і 109,7 працэнта.

А калі глядзець на працэнт росту, так больш усяго праглядаецца «палітыка ўрада ў спайванні насельніцтва». Вінкамбінат плянуе павялічыць выпуск ліквора-гарэлачных вырабаў аж на 168,8 працэнта - гэта 600 тыс. дал., 200 тыс. моцных напой і 250 тысяч дал. безалкагольных. Знізіцца аб'ёмы прамысловай прадукцыі 9 прадпрыемстваў з 39, а тавараў народнага спажывання - з 38 прадпрыемстваў 5.

Плянуецца завяршыць будаўніцтва музычнай школы на 672 месцы, вучылішча алімпійскага рэзэрву, спартзалаў універсітэта і будаўнічамантажнага трэста №30.

Зьменшацца датацыі на прадукты харчавання, так як з большым заробкам працаўнік мае магчымасць больш іх купіць. Неабходна выдзяляць датацыі канкрэтным малазабеспечаным катэгорыям насельніцтва. Узрасце плата за камунальныя паслугі, карыстанне грамадскім транспартам, і, як паведаміў дэпутат Д.Кірэйчук, нам. дырэктара аўта-

парка №1, «в 1995 году весь подвижной состав достигнет предельного износа и будет подлежать списанию».

Зацвердзіўшы справядзачу аб выкананні бюджэту ў 1992 годзе, перайшлі да абмяркоўвання бюджэту 1994 года.

Так, на фінансаванне сацыяльна-культурных устаноў і сацыяльную абарону прадугледжваецца выдзяліць 55,3 млрд. рублёў, народную адукацыю - 27,5 млрд. рублёў - гэтыя павелічэнні складуць 3,7 раза. Расходы аховы здароўя вырастуць больш чым у 3,3 раза, а гэта 29,5 млрд. рублёў. Неабходна дадаць, што бюджэт зацвярджаецца без дэфіцытаў згодна з Законам «Аб дзяржаўным бюджэце Рэспублікі Беларусь на 1994г».

Менш спрэчак вызваў плян арганізацыйнай работы, які з невялікімі папраўкамі быў зацверджаны.

Адразу пагадзіліся дэпутаты перайменаваць аддзел народнай адукацыі бяз слова «народнай» і перапарадкаваць выканкаму аддзел арганізацыйна-савецкай і кадровай работы. Не прапрацаваным палічылі пытанне аб утварэнні гаспадарча-разліковага ўпраўлення транспарту, якое плянавалася стварыць пры выканкаме.

Больш усяго вызваў розных думак выступ пракуратуры вобласці на тэму «Аб ухіленні парушэнняў законаў аб барацьбе з карупцыяй».

Паўгадзіны «шыў» справу начальнік агульнага аддзелу ў.Парамонаў, у якой зачытвалася аб парушэннях законнасці будаўніцтва ў горадзе, злоўжываннях службовым становішчам, атрымання даходаў ад прадпрыемстваў дзейнасці, што не дапушчальна для службовых асоб - начальнікаў ўпраўлення архітэктурны і градабудаўніцтва ў.Лытавым, яго намеснікам У.Анісімавым і начальнікам бюро архітэктурны К.Сыраежка. Прапанова аб звальненні з пасада не знайшла падтрымкі ў большасці дэпутатаў. За дачу згоды на звальненне з пасада прагаласавала 24 чалавекі, супраць - 20, устрымалася - 28. Астатнія зусім не галасавалі.

У падтрымку выступіў толькі адзін дэпутат У.Анісімаў, якога абвінавачвае пракуратура. Гэта й зразумела - астатняе вырашыла машына галасавання, паўтарыўшы старэйшага брата - Вярхоўны Савет.

Пасля разгляду «рознага» сесія завяршыла сваю работу.

І.ПАЛУБОК.

ВЕТЭРАНЫ ЗА КАЙДАНЫ

Нядаўна, калі ішоў па пляцы Леніна, да мяне падбег сталы чалавек і, паглядзеўшы мне ў твар, працягнуў улётку з заклікам усім сталым людзям аб'ядноўвацца вакол гарадзенскай вобласной арганізацыі ветэранаў. Ва ўвечы значылася, што збор прыхільнікаў ветэранаў, якія мрояць абараняць мой дабрабыт, адбываецца ў Доме Афіцэраў па вуліцы Ажэшкі.

Пакліпаў я туды, - думаў, што можа хоць чым мне тут дапамогуць ці хоць выслухаюць. На жаль, я памыліўся. Прамоўцы казалі заклікі не пра хлеб і не пра тое, як мне дапамагчы. А ціснулі ў прамовах пра нейкую мафію нацыяналістаў, якая збэсыціла заваёвы кастрычніка, знішчыла дабрабыт і прывілеі заслужаных людзей. Аддала на разрабаванне замежнаму буржуіскаму

капіталу сваю зямлю. Але ёй і гэтага мала, дык яна - нацыяналістычная мафія - яшчэ хоча й пасварыць між сабой братныя славянскія народы.

Пхнуўся я да трыбуны, каб выказацца, але нейкі такі савагаловы ветэран, як і я, сказаў, што на правую трэба запісацца й падпісваць у сакратарыят рукапісны тэкст таго, аб чым буду гаварыць. Горка стала мне ад такой «павагі». Патупаў я дахаты не выславіўшыся пра набалелае. А па дарозе падумаў, што няма сэнсу хадзіць туды, дзе разважаюць больш пра палітыку, а не пра надзённыя праблемы старых. Таму прапаную стварыць нам тут у Горадні сваю ветэранскую арганізацыю, якая б пра нас дбала і абараняла.

В.СЕГІНЬ, 75 год, Горадня.

ЭКАНОМІКА

Аўстрыя запежыць ад Гэрманіі. Але яна мае свой шылінг

У сьвеце існуюць аналагі рублёвай зоны. Дастаткова нагадаць зону французкага франка. Французкая імперыя распалася, але Францыя трымае свае былыя калёніі - а гэта 13 краін Афрыкі - з дапамогай сваёй валюты. У гэтых краінах існуюць грошы накшталт беларускага разьліковага білета. Прычым, у кожнай краіне ёсць свае асаблівасці, аднак усё рэгулюецца ў Парыжы. І валютных зон шмат. Нядаўна, напрыклад, было аб'яўлена, што ў Афрыцы 19 дзяржаў ствараюць сваю грашовую зону і агульны рынак.

У Эўропе валютных зон ці валютных карзінак чатыры. Перш за ўсё, гэта карзінка нямецкай маркі. Карзінка французкага франка з яго зонай, карзінка брытанскага фунта стэрлінга, зона якога распаўсюджваецца на ўсе краіны былой Брытанскай імперыі. І карзінка італьянскай ліры. Цяпер, безумоўна, ўзнікла карзінка расейскага рубля.

Аўстрыя, якая не ўваходзіць ні ў Эўрапейскае эканамічнае супольніцтва, ні ў НАТА, тым ня менш, знаходзіцца ў зоне нямецкай маркі, ляжыць у яе карзінцы. Чаму? У Аўстрыі, ў асноўным, знаходзяцца прадпрыемствы, якія зьяўляюцца

часткамі манаполій Гэрманіі, Францыі ці Амэрыкі. Прычым, каля 60 працэнтаў інтарэсаў гэтай краіны знаходзяцца ў Гэрманіі. Таму невыпадкова Аўстрыя ляжыць у карзінцы нямецкай маркі. Восем аўстрыйскіх шылінгаў роўныя адной марцы.

Мы таксама ня зможам выскачыць з зоны расейскага рубля. Як бы таго не хацелі. Нашы эканамічныя сувязі распаўсюджваюцца на Расею. І мы доўга яшчэ будзем ад яе залежыць. Але ня варта з галавой лезьці ў гэтую зону. Ёсць жа цывілізаваны спосаб уваходу.

У чэрвені мінулага года Вярхоўны Савет Беларусі ратыфікаваў дагавор аб стварэньні банка Садружнасці Незалежных Дзяржаў. Але й па сёньняшні дзень банк ня дзейнічае. А ён жа мог рэгуляваць усе валютныя пытаньні паміж краінамі СНД. Нашы кіраўнікі быццам бы забылі, што падпісвалі гэты дагавор. Цяпер у іх адна мэта: рублёвая зона. Іншага выхаду яны ня бачаць.

Ня буду шмат гаварыць аб тым, да чаго прывядзе аб'яднаньне грашовых сыстэм. Хачу толькі заўважыць, што ў выніку эмсіі

грошай, якую будзе ажыццяўляць Нацыянальны банк Расеі, гэта краіна будзе атрымліваць эмсіійны даход. Ва ўмовах інфляцыі ён складзе да 15 працэнтаў валавага ўнутранага прадукту ў межах СНД. Думаецца, яна не захоча дзяліцца з іншымі краінамі. Для нас жа гэта абярнецца эмсіійным падаткам і стане цяжкім аброкам, які ў свой час накладваў на пераможаных народы Чынгізхан.

У Казахстане, Узбэкістане, іншых рэспубліках былога СССР аб гэтым, відаць, задумаліся, таму ўвялі свае нацыянальныя валюты.

Так і нам неабходна ўводзіць сваю валюту. Аб'яднаньне грашовых сыстэм можа прынесці аблягчэньне толькі ў першыя месяцы, потым яно непазьбежна прывядзе да развалу беларускай эканомікі й страты нашай дзяржаўнасьці.

Думаецца, нам варта браць прыклад з той жа Аўстрыі, якая з амаль самастойнай прамысловасьцю, дзякуючы мэтанакіраванай эканамічнай і фінансавай палітыцы, змагла ператварыцца ў багатую краіну.

Уладзімір НОВІК,
народны дэпутат Беларусі.

ЛЕЗЕМ У ДАЎГАВУЮ ЯМУ

На канец цяперашняга года знешні доўг Беларусі павінен скласьці два мільярды даляраў ЗША. Так, нашай маладой дзяржаве вельмі патрэбны сродкі для рэфармаваньня сваёй эканомікі. Таму прыняцьце замежных крэдытаў непазьбежна. Але ці варта залазіць у такі доўг? Калі яго падзяліць на колькасьць жыхароў Беларусі, то на кожнага чалавека атрымаецца па 200 даляраў. А калі перавесці даляр па курсу ў беларускія зайчыкі, то атрымаецца 1 мільён 300 тысячаў рублёў. Такім чынам, сям'я з чатырох чалавек будзе павінна замежнікам 5 мільёнаў 200 тысяч. Гэта нямала. Вялікі доўг апраўданы толькі тады, калі сродкі даюць вельмі добрую аддачу. У Беларусі ж такой аддачы няма.

Былая БССР у структуры СССР мела доўг каля 2,3-2,5 мільярда даляраў. Але ж гэтыя лічбы былі пастаянныя штогод. Цяпер жа паказчыкі растуць, як грыбы пасля дажджу. У 1991 годзе Беларусь ня мела ніводнага даляра доўгу.

У першую чаргу, рост пазыкі выкліканы нашай бязграмотнай фінансава-крэдытнай палітыкай, проста нядбайным гаспадарскім падыходам да справы. Два гады назад Беларусь магла нават мець нейкі даход ад разьдзелу замежнай маёмасьці былога СССР. Але наш урад адмовіўся ад сваёй долі - 10 мільярдаў - у карысьць Расеі. І цяпер за мяжой нам прыходзіцца пачынаць з нуля, аддаючы вялікія сродкі на стварэньне пасольстваў.

У Расеі ў пачатку 1992 года пачалася лібэралізацыя цен. Ёх рост літаральна зьёў ашчадныя ўклады людзей. Акрамя таго, расейскі ўрад пачаў скарачаць колькасьць грошай у абарачэньні. Беларускі ўрад у адказ нічога не прадпрымаў і чакаў, што будзе ў суседа. Час ішоў, наяўных грошай стала не хапаць, і 8 траўня зьявіўся разьліковы білет Нацыянальнага банка. Гэта дазволіла мець у дастатку грошай, але павысіла інфляцыю.

Барыс Ельцын выдае ўказ аб абароне грашовай сыстэмы Расейскай Фэдэрацыі, і з 1 ліпеня Расея стала праводзіць разьлікі толькі праз карэспандэнцкія рахункі. Па сутнасьці аб'яўлена грашовая вайна краінам СНД. Беларускі ўрад паранейшаму нічога не прадпрымае. Грошай стала катастрофічна не хапаць, разьлічвацца не было чым. Узьнікаюць клірынгавыя пагад-

неньні, а пад іх - тэхнічныя крэдыты.

Першы такі крэдыт быў узяты 1 жніўня 1992 года. Урад выдаў гэта за вялікую перамогу. Да канца года доўг склаў 80 мільярдаў рублёў. На той час гэта была вельмі вялікая сума. Летась залезьлі ў доўг, менавіта па тэхнічных крэдытах, яшчэ на 150 мільярдаў рублёў.

Нярэдка бывае, што ўзяты крэдыт выкарыстоўваюць неэфэктыўна. Так, мінскаму вытворчаму аб'яднаньню «Гарызонт» на рэарганізацыю вытворчасці быў выдадзены крэдыт у памеры 20 мільёнаў нямецкіх марак. У аб'яднаньні іх, вобразна кажучы, праелі. Адказнасьці ніхто не пачаў. Доўг жа прыйдзецца аддаваць.

Так, пакуль няма дакладнага механізму, эфэктыўнага выкарыстаньня крэдытаў. Купляюцца абсталяваньні для дзяржаўных прадпрыемстваў. Дзяржаўны ж сэктар скарачаецца, а хто ж тады будзе аддаваць доўг?

Нярэдка не пралічваецца ўсе варыянты крэдытаваньня. Так, летась у калгасах і саўгасах кілю збожжа закуплялі па 91-95 рублёў. Казахстан прадаваў нам яго па 300 рублёў. А ў далёкім замежжы куплялі па 100 даляраў за тону. Навошта плаціць грошы за мяжу, калі можна заплаціць свайму селяніну, каб ён больш вырашчваў?

Міжнародны валютны фонд выдаў крэдыт на 10 мільёнаў даляраў на пакупку 50 тысяч тон паліва. Але чаму 50, а не 55? Чыноўнікі шчыра прызналіся, што ня было часу вазіцца, вось і рашылі купіць 50. Яшчэ на адзін крэдыт закупілі нафту па 200 даляраў за тону. Але ж можна было б купіць і на 150-160 даляраў. Зноў ніхто не захацеў думаць.

Варта мяняць выдачу крэдытных сродкаў. Цяпер якім-небудзь крэдытам распараджаецца адзін банк. Думаецца, неабходна ліквідаваць такую манаполію. Напрыклад, крэдыт у памеры 50 мільёнаў даляраў можна перадаць у 2-3 банкі, дзе сродкі выдзяляць некалькім кліентам. Можна выдаваць крэдыты й на конкурснай аснове й г.д.

Пара ўжо наводзіць парадак у атрыманых замежных пазыках, а то хутка Беларусь будзе мець такі доўг, што й нашы праўнікі яго ня здоліюць выплаціць. Толькі каму наводзіць? Міністэрства фінансаў, якое само раздае, само сябе й павінна кантраляваць?

Уладзімір СЕМЯНЦОЎ.

НЯМА СВАЁЙ ВАЛЮТЫ - І ЧУЖАЯ НЕ ДАПАМОЖА

Чым больш выходзіць часу на падпісаньне прэм'ерамі Беларусі й Расеі пагадненьняў аб адзінай рублёвай зоне, тым больш на сэрцы непакою: што атрымаюць дзяржава й яе народ ад гэтых пагадненьняў?

На пытаньні карэспандэнта «Пагоні» адказвае гарадзенскі камэрсант Анатоль Пракапенка.

- На жаль, сьпяваць і радавацца ад нейкай там рублёвай зоны не прыходзіцца, бо я гэтаксама магу згадаць аб даляравай зоне ці аб зоне йены. Нашаму ўраду здаецца, што ён адкрыў Амэрыку. Але, на мой погляд, тут няма аніякага вынаходніцтва. Ад вайны выдучай разьліковай адзінкай у Эўропе быў амэрыканскі даляр, але гэта не перашкаджала краінам паралельна выкарыстоўваць свае ўласныя грошы й грошы іншых дзяржаў. Галоўнае тут - не рубель, а тое, з чым наша дзяржава імкнецца ўвайсьці ў рублёвую зону.

- Што для гэтага патрэбна?

- Каб весьці размову аб агульнай валюце, найперш неабходна стварыць сваю фінансава-крэдытную сыстэму, якая б паслужыла стабілізуючым фактарам у магчымым аб'яднаньні. Цяпер можна слухна спытаць нашых законатворцаў: ці ёсць нешта падобнае на Беларусі? Адказ адзін - няма. А калі няма сваёй фінансава-крэдытнай сыстэмы, калі не падлічана маёмасная вартасьць заводаў, фабрык, прыродных рэсурсаў, то ў выніку, зразумела, падпісаньня дамовы аб адзінай зоне на Беларусі безразьдэльна будзе ўладарыць капітал іншай дзяржавы. Зразумейце, так будзе абавязкова.

- Няўжо Беларусь не прыдбае аніякіх выгодаў ад падпісаньня пагадненьняў?

- Магчыма, што на два-тры месяцы дзяржпрадпрыемствы й атрыма-

юць нейкую палётку. Але гэта будзе часовая эйфарыя, бо мы тут, на Беларусі, чакаем таных энэрганосьбітаў, крыніц сыравіны. Давайце ўявім эканамічнае становішча таго, хто будзе даваць. Расейская эканоміка сама трашчыць па швах. Доўга ўтрымоўваць нас на плыву яна ня здолее. Пачнецца абвальнае падзеньне ўзроўню жыцьця, забастоўкі. І ад рублёвай зоны застанецца пшык. Расея сама павінна будзе адмовіцца ад жаданьня ўладарыць на чужым двары.

- Няўжо так будзе?

- Ня трэба быць правідцам, каб разабрацца ў прапісных ісьцінах. У Расеі хоць як ішлі рэформы, і прыватнаму капіталу ня з рукі цягнуць на сваіх плячоў камандна-разьмеркавальную прамысловасьць Беларусі. Пакуль што там перамагае палітычны прывід, але гэта часова. Жыцьцё ўсё разьмяркуе па-свойму. Выйсьце нашай краіны з «таннай» і безтурботнай рублёвай зоны будзе балючым. Таму лепей зараз добра палічыць, каб потым не кусаць сябе за локці.

- Якое выйсьце вы прапануеце?

- Ня трэба сьпяшацца падпісваць пагадненьне аб рублёвай зоне. Найперш неабходна прыняць блёк законаў, якія б стварылі спрыяльныя ўмовы для бізнэсу. Я маю на ўвазе прыватызацыю, разьдзяржаўленьне маёмасьці. Калі беларус стане гаспадаром на сваёй зямлі, разьбярэцца, што па чым, тады й можна будзе ўваходзіць хоць у рублёвую зону, хоць у якую-небудзь іншую. А пакуль у нас застаецца камандна-разьмеркавальная сыстэма, чакаць паліпшэньня ад штучных вынаходніцтваў ураду няма сэнсу.

У.ГЕРАСІМОВІЧ

СУМЕЖЖА

ВЕСТКІ З ПОЛЬШЧЫ

Крызыс у парлямэнцкай кааліцыі, выкліканы адстаўкай віцэ-прэм'ера і міністра фінансаў М.Бароўскага, прадухілены. У выніку перамоваў з кіраўніцтвам саюза Левых дэмакратаў і Партыяй аграрнікаў (PSL) абодва бакі заявілі волю захаваць гэтую кааліцыю да канца чатырохгадовых паўнамоцтваў Сэйма і Сэната.

- Дасягнута ўзгадненне польска-расейскага супрацоўніцтва ў барацьбе з арганізаванай злачыннасцю, - заявіў міністар унутраных спраў РФ генэрал В.Ерын.

Падчас трохдзённага візиту ў Польшчу ён правёў перамовы з міністрам унутраных спраў і быў прыняты прэзідэнтам Л.Валэнсам і прэм'ер-міністрам В.Паўлякам.

Краёвая камісія прафсаюзаў «Салідарнасць» арганізавала ў Варшаве дэманстрацыю пратэсту супраць безпрацоўя, павышэння цэн і падзення ўзроўню жыцця. У дэманстрацыі бралі ўдзел 30 тысяч салідарнікаў з усяе Польшчы. З Беластоцчыны ў Варшаву паехала

12 аўтобусаў з прафсаюзнымі дзеячамі і прадстаўнікамі мясцовых заводаў.

Віцэ-прэм'ер і міністр юстыцыі Ё.Цімашэвіч нанёс афіцыйны візыт у Беласток, падчас якога наведаў ваяводскую пажарную камандатуру і мясцовую следчую турму. У.Цімашэвіч быў таксама госьцем мясцовай рэктарскай калегіі, ў склад якой уваходзяць рэктары ўсіх Беластоцкіх ВНУ. Госьцю была прадстаўлена цяжкая фінансавая сытуацыя беластоцкіх вучэльняў. Вялася таксама размова аб магчымасцях стварэння самастойнага універсітэта ў Беластоку.

Беластоцкія вышэйшыя навучальныя ўстановы вызначылі ліміт месцаў для студэнтаў першага курса ў наступным годзе. Філіял Варшаўскага універсітэту плянуе прыняць на стацыянарныя аддзяленні каля 1300 чалавек, палітэхнічны інстытут - 1410, а медыцынская акадэмія - 312.

Па матэрыялах польскага друку.

БАНКАЎСКІЯ АВАНТУРЫСТЫ

На дзвярах ковенскага банка «Фінансавыя інвестыцыі» з'явілася шыльда «Зачынена па тэхнічных прычынах». Справа ў тым, што ўладальнікі гэтага камэрцыйнага банка, прэзідэнтам якога з'яўляецца Л.Міняйлювас, які знаходзіцца ў следчым ізалятары, замешаны ў пэўных махінацыях. Як высветлілася, 25-гадовы банкір раней быў асуджаны за кватэрныя крадзяжы. Каля 2 тысяч кліентаў, якія спакусіліся высокімі працэнтамі, даверылі свае валютныя сродкі гэтаму банку. Уклады тут прымаліся ў памеры ня менш 1000 даляраў ЗША.

Пад пагрозай знаходзіцца валюта ўкладальнікаў закрытага акцыя-

нарага таварыства «Эгіс» у Вільні і ковенскага «Секундес банкас», памяшканні якіх зачынены. Экспэртны Летувіскага банка збіраюцца правесці ў іх рэвізію, прыняўшы прадугледжаныя заканадаўствам меры ўздзеяння.

У Летуве з'явіліся і «Бізнэс-мэны», якія ўзялі ў прэстыжных банках вялікія крэдыты і... зніклі. Адзін з іх атрымаў у Віленскім банку і шэрага асоб 2 мільёны амэрыканскіх даляраў і ад'ехаў за мяжу. Яго затрымала паліцыя ў Польшчы. Прадстаўнікі МУС Летуві накіраваліся да польскіх калегаў, якія абяцаюць выдаць даўжніка. (Л.Д.)

ЯКАЯ ДЗЯРЖАВА, ТАКІЯ Ї ПАГАДНЕНЬНІ

Днямі з Масквы вярнуўся адзін сябрук, які спрабаваў атрымаць уездную візу ў Эстонскім пасольстве. Службоўцы пасольства доўга круцілі ў руках сярпаста-малаткасты пашпарт прасіцеля і ў рэшце-рэшт адмовілі даць візу, спаслаўшыся, што ў пашпарце няма адпаведнага штэмпеля «дазволены шматразовы ўезд ва ўсе краіны сьвету». Колькі не спрабаваў пераканаць чыноўнікаў гарадзенец, што наяўнасць штампу не абавязковая для грамадзяніна Беларусі, калі ён едзе ў краіны Балтыі, але тыя налягалі на сваё.

Пасля няўдалага ваяжу да першапрыстойнай разам паспрабавалі высветліць гэтую недарэчнасць. Дзяжурны старшы афіцэр Гарадзенскага памежнага атраду на тэлефонны званок ветла тлумачыць, што на дзяржаўным узроўні дасягнута адпаведнае пагадненне на бязвізавы ўезд грамадзян Беларусі да краін Балтыі, але пагадненне ня тычыцца Эстоніі. У гэтую краіну

абавязкова патрэбна віза. Праўда існуе пэўная палёгка. Пры жаданні наведаць гэтую краіну з мэтай турызму ці з мэтай працы вышэйпаянаны запіс у пашпарце не абавязковы. Для гэтага між дзяржавамі Беларусь і Эстонія ёсць урадавая дамоўленасць. Пазыцыя эстонскага пасольства ў Маскве - гэта парушэнне між-дзяржаўных пагадненняў. І тлумачэнне тут адно - амбіцыйнасць і недасведчанасць чыноўнікаў пасольства.

На гэтым у няўдалай гісторыі з атрыманням уездной візы можна было б паставіць кропку. Але чаму амаль паўсюдна так абыхава ставяцца да беларусаў. Справы тут не ў амбіцыйнасці асобных чыноўнікаў пасольстваў і консульстваў. Усё фактычна залежыць ад таго, як дзяржаўныя мужы вядуць знешнепалітычны рэй дзяржавы. Які ён у Беларусі - усё дакладна ведаюць.

Г.ПАДАЯШУК

ВЕСТКІ З ЛЕТУВЫ

ЦЫТАТА: «...Дзяржаўным персонам Летуві замест таго, каб выхваляцца арыштам двух камуністаў і называць падзеі Беларусі яе ўнутраным клопатам, варта было б згадаць заяву Беларусі ў ААН, падумаць, чаму нават пасля таго, як мы аддалі санаторый у Друскеніках і свой голас у падтрымку Беларусі ў ААН, пасля таго, як некалькі разоў адкладвалі ўвод візавага рэжыму, ўсё не ўдаецца канчаткова вырашыць праблему чыгуначнай станцыі Гадуцішкі. Адзін з адказаў на гэтыя пытанні мог бы быць такі: «Усё гэта таму, што беларускім палітыкам толькі мроіцца, што яны прымаюць рашэнні.» На самой справе яны ўжо даўно адбываюць ролю выканаўцаў. Усё вырашаецца ў сталіцы дзяржавы, што ляжыць на ўсходзе ад іх...» (з рэдакцыйнага артыкула газеты «Lietuvos rytas»)

КОШТЫ: Калі ў прэзідэнта Летуві запыталіся, колькі будзешкаштаваць краіне ўдзел у праграме «Партнёрства дзеля міру», ён адказаў: «Мы пакуль што яшчэ ня надта ўяўляем...» Паводле некаторых меркаванняў гэта можа каштаваць 10 млн. даляраў у год, паводле іншых - наможа больш. Але ў Балтыцкіх краінах не шкадуць грошай на абарону. Лічыцца, што толькі краіны, якія ўпэўнены ў сваёй бяспецы, могуць быць роўнымі партнёрамі і добрымі суседзямі.

ПЕРАБУДОВА: У Вільні на тэрыторыі т.зв. «Паўночнага гарадка» (плошча 66 га), які раней займала Савецкая Армія, плянуецца стварыць міжнародны цэнтр бізнэсу альбо свабодную эканамічную зону. На перабудову спатрэбіцца ня менш, як 800 млн. даляраў.

БАНКРОТ: Першы раз спрацаваў у Летуве Закон пра банкруцтвы. Банкротам абвешчана адно з буйнейшых прадпрыемстваў сталіцы - былы «абаронны» завод «Вільма». Крэдыторы паставілі задачу перад новым кіраўніцтвам - за 5 месяцаў падрыхтаваць плян перапрафілёўкі вытворчасці і вываду прадпрыемства з крызісу.

АЛІМПІЙЦЫ: З Летуві на зімовыя Алімпійскія гульні выправілася 5 спартоўцаў. У Ліліхамэр як балельшчык паедзе і прэзідэнт краіны А.Бразаўскас.

РЭНЭСАНС: Урад Летуві выдаткаваў 3 млн. літаў на ўзнаўленне Ніжняга замку ў Вільні.

У ЛЕТУВЕ ПАВАЖАЮЦЬ БЕЛАРУСАЎ, АЛЕ БОЛЬШ-ЗА ТАННЫЯ ПРАДУКТЫ

Днямі на чыгуначным вакзале Горадні сустрэў сваю знаёмую з Вільні. Абвешаная цяжкімі клункамі жанчына на сілу ўсміхнулася мне. Ужо ў вагоне, аддыхаўшыся, сказала, што гасціла ў Горадні ў маці. Тая ўзяла ды і напіхала ў торбы ёй харчу.

Магчыма, я і даў бы веры, калі б ня ведаў, што такія «харчовыя ваяжы» знаёмка робіць раз-пораз. Ды і сам вагон дызеля разам з пасажырамі нагадваў рухомы склад харчовых гагункаў.

Асабіста мяне ўбачанае мала ўразіла. Але, вяртаючыся з Вільні, я ўбачыў, як

- Міжнародны Валютны Фонд выказаў заклапочанасць наконт інфляцыі, якая значна ўзрасла і за апошнія месяцы дасягнула 5-7 працэнтаў. Па словах прэм'ер-міністра Летуві Адольфаса Шлезявічуса, гэта адбылося з-за ўстанаўлення новых цэн на ацяпленне, а Банк Летуві вычарпаў магчымасці для іх змяншэння.

- Да 1 студзеня бягучага года замежныя інвестары ў эканоміку краіны ўклалі 200 мільёнаў амэрыканскіх даляраў, заснавана 3467 сумесных прадпрыемстваў і прадпрыемстваў замежных капіталаў.

- У выпадку сьмерці грамадзяніна Летуві з 1 студзеня члену яго сям'і ці іншай асобе, якая займаецца яго пахаваннем, будзе выплачана грашовая дапамога ў памеры трох мінімальных пражытковых узроўняў. У выпадку сьмерці інваліда, пэнсіянэра, а таксама члена сям'і, які атрымліваў сацыяльную дапамогу, яна павялічвацца ўдвая. Дапамога выплачваецца з бюджэту самакіраванняў не пазней 24 гадзін з моманту з'яўтання.

- Служба энэргэтыкі сельскагаспадарчага таварыства «Акменіс» вырашыла эканоміць грошы на кошт Віленскіх электрасетак, адключыўшы ад іх два алектрантны падліку электраэнэргіі. Але зараз за выкарыстаную энэргію даваецца разьлічванца згодна справаздачнаму акту, гэта значыць - у дзесяць разоў даражэй.

- У мінулым годзе ў Летуве зьдзейснена 60 тысяч злачынстваў, росг склаў 6,6 працэнта, што амаль на 20 працэнтаў ніжэй, чым у 1993 годзе. Але 63 працэнт ад агульнай колькасці злачынстваў застаюцца нераскрытымі.

- Дзякуючы пільнасці дзевінішскіх памежнікаў на дарозе Пешкунай-Урелай затрыманы жыхар Беларусі Францішак Казак, які спрабаваў нелегальна правезці ў Летуву 113 скрынь шкідару па 11 бутэлек у кожнай і 21 скрыню асоль-пакосту. Памежнікі суправадзілі кантрабандыста, які ня меў дакумэнтаў, што сьведчылі б пра яго асобу, на Салечніцкую (Шальчынінкаяскую) мытню, дзе ўвесь тавар быў канфіскаваны, бо Ф.Казак перасёк мяжу ў неўстаноўленым месцы і ня меў пры сабе дакумэнтаў на тавар, які пасля ацэнкі кошту будзе перададзены на рэалізацыю праз крамы раёна.

Па матэрыялах летувіскіх газет.

летувіскія мытнікі шчыравалі па вагонах, адбіраючы ў едучых да Горадні людзей набывае ў суседняй краіне. Працы ж нашых мытнікаў, на жаль, не было відаць. А шматлікія велізарныя кайстры, ў складзе якіх у асноўным пераважалі малочныя прадукты, яйкі і мясныя вырабы, штодзень транспартуюцца няўрымслівымі гасымі суседняй дзяржавы.

Кажуць, што краіну паважаюць найперш за празрыстыя межы. Але, як казаў адзін мой знаёмы, беларусаў у Летуве паважаюць, але больш-за танныя прадукты.

Г.У.

18 - 24 лютага 1994 г.

6

ДАСЬЛЕДАВАНЬНІ

В. ПАНУЦЕВІЧ

ГОРАДЗЕНШЧЫНА Ў НАЦЫЯНАЛЬНЫМ РУХУ Ў 1918-1919 ГАДОХ

(Пачатак у NN4-6).

У другі раз супраць польскай агрэсіі Рада БНР пратэставала 2 студзеня 1919 з Горадні, а такжа ў нотах дыпламатычным прадстаўніком Амэрыкі, Англіі, Францыі і Італіі ў Спаа 8 ст. 1919 г. з тае-ж Горадні.

«Хмарами пражорлівай саранчы з захаду і ўсходу насоўваліся на нас, - піша Антонаў у сваіх успамінах, добра знаёмыя нам бальшавікі і палякі. Жудасна рабілася пры чаканні няпрошаных гасьцей, бо кожны з нас разумёў, што нясучь нам тых і другіх: голад, страшэнныя руіны і бяз таго ўжо зруйнаванай краіне, гвалт, зьдэкі і паняволенне народу, што прачнуўся ад долугалетняга летаргічнага сну для новага вяснянага жыцця...»

«У меру набліжэння да Горадні заходніх і ўсходніх ворагаў, бальшавікоў і палякаў, - чытаем далей, - павялічылася ў Горадні і колькасць уцекачоў, шукаючы абароны як у немцаў, так і ў маладой беларускай уладзе ад насільстваў, рабункаў, пабоек і расстрэлаў. Яны, ўцекачы, інфармавалі нас аб усіх зьверствах палякаў і бальшавікоў у займаных мясцовасцях Горадзеншчыны, аб іх

чэрэзвычайках, каральных аддзелах, камісарах, палякуючых фанатыках, аб рэзанні жыдоўскіх бародаў пазнанцамі і іншых зьдэках адных і другіх.

«Больш за ўсё даставалася ад захопнікаў-палякаў прадстаўнікам зарганізаваных Беларускіх Камітэтаў, школаў, каапэратываў, міліцыі, царкоўнікаў і г.д. Установы, звычайна, зачыняліся, маёмасьць разрабавалася жандармі, некаторыя з арыштаваных расстрэльваліся, іншыя адсылаліся ў турмы і канцэнтрацыйныя лягеры».

І міма крывавага глуму як бальшавікі, так і палякі надзявалі на сябе авечую скуру «вызвальнікаў» беларускага народу. Бальшавікі 1.1.1919 абвесьцілі ў Смаленску БССР, а на займаных землях пра-водзілі мабілізацыю насельніцтва ў «Беларускія» дывізіі. З другога боку Палякі ў гэтым самым часе (на пачатку студзеня 1919) тварылі ў Замбраве каля Ломжы «літоўска-беларускую» дывізію дзеля «вызвалення» Беларусі ад бальшавікоў, а на Мірнай Канфэрэнцыі ў Парыжы ды ў афіцыйных выказваньнях трубілі, што ідуць на ўсход толькі дзеля змаганьня з бальшавікамі.

Польскую агрэсіўную палітыку на нашых землях выдатна падтрымоўвала Францыя на Мірнай Канфэрэнцыі, каторая пачалася 18 студзеня і незалежна ад Канфэрэнцыі. Францыя хацела мець у Польшчы саюзніка дзеля трыманьня ў кляшчох Немцаў. З другога боку тэй-жа Польшчай і белагвардзейшчынай думала перамагчы бальшавікоў. Англія і Амэрыка не хацелі даваць сваіх сілаў на барацьбу з бальшавікамі, а толькі хацелі мінімальнымі коштамі і добрымі высадкамі забясьпечыць свой удзел у лёсе ўсходняй Эўропы і Расеі. У асноўным дамінавалі Французы.

Палякі вычулі ў гэтай палітычнай гульні нездэцыдаванасць англасаксаў у палітыцы адносна беларускіх і ўкраінскіх земляў, іхнюю нерашучасьць у паставах і дзеяньнях, і маючы за сабой Францыю, імкнуліся пры дапамозе агрэсіўных актаў пашырыць свае межы на ўсходзе пад прыкрыццём змаганьня з бальшавікамі. Гэта сталася тым больш магчымым, што галоўнакамандуючы саюзнымі войкамі маршал Фош ужо 25 студзеня 1919 г. зажадаў ад Немцаў прапусьцаць свабодна польскае войска цераз акупацыйную зону дзеля змаганьня з бальшавікамі.

Вось чаму ў канцы студзеня 1919 г. польская агрэсія стала такой наглай - ня глядзячы на дыпламатычныя пратэсты ды многія саюзныя інспэкцыйныя місіі ў Польшчы і на «спрэчных тэрыторыях».

«2 лютага аддзел легіянэраў напаў на мястэчка Індуру, разгнаў і арыштаваў удзельнікаў сялянскага сходу, які абмяркоўваў пытаньне ўстанаўленьня міліцыі дзеля барацьбы з нарастаючым бандытызмам, заявіўшы ім, што ўсё ў гэтым краі павінна пастанаўляцца толькі палякамі».

«13 лютага польскія легіянэры ўвайшлі ў м.Масты, дзе пачалі з таго, што забралі бяз грошай прадукты і пабілі некалькі чалавек мясцовых жыхароў. Аднаго з іх секлі ля пасьцелі жонкі, толькі што нарадзіўшай дзіцё. Няшчасная кабеціна саскочыла з пасьцелі і адабрала мужа».

«15 лютага легіянэры ўвайшлі ў м.Рось, Ваўкавыскага павету, і зрабілі тут шмат насільства, адбіраючы ў жыхароў маёмасьць і люта зьбіваючы нават жанчынаў».

«15 лютага легіянэры ўступілі ў м.Супрасьль, Беластоцкага павету. Зразу пачаліся прасьледваньні, арышты, зачыняньні і запячатваньні цэркваў. Арыштаваныя былі: штабс-капітан Хомчык, ахвіцэр Беларускага палку, селянін Шыманскі, Іван Крутуля, Белабокаў, рэгент архірэйскага хору - Шах».

«21 лютага ў вёсцы Южны-Востраў Сакольскага павету польскімі легіёнамі быў арыштаваны ахвіцэр-вярбоўшчык Беларускага палку Гарош. Сяляне гэтай вёскі, даведаўшыся, што Гарош мае быць расстрэлены, памаглі яму ўцячы і некалькі дзён яго хавалі».

«22 лютага ў м.Індуры Горадзенскага павету польскія легіянэры арыштавалі двух вярбоўшчыкаў, высланых з літаратурай у Беластоцкі павет: Юльяна Касьценчыка і Аляксандра Кандрусіка. Літаратура (загады, адозвы, ўмовы для ўступаючых у беларускую армію) была адабраная, грошы, запісныя кнігі, ліхтарыкі, харчы таксама. Іх, зьвязаўшы ззаду рукі, зачынілі ў пусты будынак пад старожай, дзе яны прасядзелі да 8 гадзін вечара. А 8 гадзіне вечара камандант, адабраўшы ад іх усе грошы, выняўшы рэвольвер, зьдэкваўся так: «Малі-цеся Богу, бо вас зараз жа застрэлюць». А 10-й гадзіне вечара іх вывелі пад кіраўніцтвам таго ж каманданта на

могілкі і паставілі абодвух у рад. 6 чалавек легіянэстаў выстраіліся да расстрэлу. Арыштаваныя прасіліся, каб іх ня мучалі, але калі хочуць расстраляць, хай страляюць. Тады камандант змусіў іх зноў маліцца, і сказаў, што гэтым разам іх пускае. Звольнены быў Кандрусік, а Касьценчык быў вывезены жандармі ў Бераставіцу, а адтуль у канцэнтрацыйны лягер».

Супраць гэтых зьверстваў Палякаў цяжка было змагацца. Немцы паклікаліся на загад маршала Фоша аб прапуськаньні польскіх войскаў ды на ўмову з Палякамі ў Беластоку з 8 лютага 1919 г. Раней яны прыпынялі польскі разгул. Так, напрыклад, калі ў канцы лістапада 1918 г. у Капцёўшчыне, 12 км ад Горадні на дарозе на Індуру, зарганізаваўся польскі эскадрон пад камандай ротм. Чучаловіча, які рабіў выбегі на навакольныя вёскі, то на пратэст беларускіх уладаў у Горадні Немцы ў студзені 1919 г. раззброілі яго, канфіскаваўшы 108 стрэльбаў, 14 рэваль. і 8.000 патронаў, арыштоўваючы 5 ахвіцэраў. Быў таксама арыштаваны 23 студзеня 1919 г. ген. Сулеўскі, камандант Горадзенскай «Самаабароны», і ягоны ад'ютант Шыманскі.

Сытуацыя змянілася пасля загаду марш. Фоша ды Беластоцкай угоды. У канцы лютага т.г. Палякі дасягнулі лініі Індура-Скідаль-Зэльва-Пружаны-Кобрын.

Раптоўнае пасоўваньне польскага войска ды іхная расправа з беларускім рухам выклікалі зразумелы перападох насельніцтва й востры пратэст беларускага ўраду. 13 лютага 1919г. Міністр Беларускіх Спраў Я. Варонка гэтак пратэставаў перад нямецкім прадстаўніком у Коўні Цымэрлем:

«Заняцьце беларускай тэрыторыі Літвы польскімі войскамі сталася фактам. Беларускія ўрадаўцы ўцякаюць з Бельску, Белавежы, Беластоку. Насельніцтва перапалоханае. Жыды ў паніцы. Абуэрньне страшнае ў жабалнікаў, што шукаюць у нас абароны. Ніводзін акт, які б сьведчыў аб нейкіх перагаворах, даўшых права Палякам заняць нашу тэрыторыю, ніколі польскай ня быў-шаю, не апублікаваны. Паход палякаў выклікае ў насельніцтва сымп-атыі да бальшавікоў, ад якіх чакаюць вызвалення ад польскай акупацыі. Польскія камісары ўжо навадняюць Літву. Адзін з іх без перашкодаў асеў у Горадні і на маіх вачох дзейнічыць у імяні Польскай Рэспублікі. Адбываецца нябачанае ў гісторыі насільле над беларускім народам і нічым не абаснаванае ўстанаўленьне ў граніцах Літвы згубнай для нас польскай дзяржаўнасці...»

На гэты пратэст Цымарле адказаў, што ён нічога ня можа зрабіць, бо на патрабаваньне маршала Фоша з 25 ст. 1919 нямецкі ўрад згадзіўся прапусьцаць польскія войскі. Аднак гэта зусім не абазначае польскіх правоў да займаных зямель.

Адначасова (9 лютага 1919) Урад БНР з Горадні за подпісам прэм'ера Антона Луцкевіча і дзяржаўнага Сакратара Л.Зайца зладзіў пратэстацый-

ную ноту кіраўніку Мірнай Канфэрэнцыі ў Парыжы. У ноце, між іншым, гаварылася:

«Польскія імперыялісты імкнуліся ўжо да даўжэйшага часу захапіць у свае рукі беларускія землі, абасноўваючы свае апэтыты на тым, што Беларусь разам з Літвой (у зн. Жамойцый) калісьці тварылі з Польшчай саюзную дзяржаву, а таксама і тым, што ў Беларусі жыве пэўная колькасць Палякаў. Што датчыць былога саюзу Польшчы з Беларуссю, які прадстаўляў парламентарную вунію двух поўнасьціў аўтаномных дзяржаваў, то гэты саюз ужо даўно згубіў сваю праўную сілу ў выніку заняпаду польскай вунійнай дзяржавы ў канцы 18 в. ды можа быць узноўлены на аснове акту, аднак такі акт пакуль што ня можа быць зроблены дзеля варожага настаўленьня Беларускага народу да гэткай ідэі. Што зноў адносіцца да польскага элемэнта ў Беларусі, то ён творыць зусім маленькі працэнт (у паасобных акругах ад 2-10 працэнтаў) ды прадстаўляе сабой выключна маэнткаўладальнікаў (вялікіх і сярэдніх), а таксама некаторы лік мяшчанства ў вялікіх гарадох у заходняй частцы краіны. Дзеля таго

названая група насельніцтва ніяк ня можа выступаць з палітычнымі дэкларацыямі ў імяні беларускага народу, што парушае сувэрэнныя правы беларускага народу да самастанаўленьня на ўсёй тэрыторыі».

Далей нота гаварыла аб прапольскай дзейнасьці каталіцкага духавенства згодна з польскімі інструкцыямі, каб прыдбаць беларускую тэрыторыю для Польшчы, што гэтае духавенства ўсякімі спосабамі баламуціць беларусаў-каталікоў быццам яны Палякі і каб дамагаліся ўстанаўленьня польскай улады. Нота раскрывае спробы польскага ўраду пры дапамозе ката-ліцкага духавенства і маэнтка-уладальнікаў правесці выбары ў Горадзенскай акрузе ў польскіх канстытуцыйны сход у Варшаве. Далей паказвае самавольнае парушэньне сувэрэнных правоў Беларускага народу цераз вызначэньне Палякамі на 1 лютага 1919 г. выбараў у Горадзеншчыне ў Варшаўскі сэйм ды цераз стварэньне штучным спосабам, бяз згоды беларускага насельніцтва, «Рады Начальнай Зямі Гродзенскай» у супрацьстаўленьне легальнай Цэнтральнай Радзе Горадзеншчыны ды вызначэньне мабілізацыі ў Вільні й Віленшчыне. Нота апісвае таксама лютыя зьдэкі польскіх легіянэраў над беларускім насельніцтвам. У канцы нота просіць заходнія дзяржавы ўзяць пад ахову беларускае насельніцтва Горадзеншчыны перад польскай агрэсіяй.

Ацэньваючы паважную небясьпеку польскай агрэсіі ў канцы лютага 1919г., прэм'ер і міністар замежных спраў БНР Антон Луцкевіч разам з ген. Кандратовічам і Ладновым выехалі ў Парыж, каб там бараніць беларускія справы на Мірнай Канфэрэнцыі.

(Працяг будзе).

21, ПОНЕДЕЛЬНИК

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ
15.20. Каралеўскае палыванне. 17.10. Тэлебаццанне — школе. Гісторыя Беларусі. 17.30. Да 50-годдзя вызвалення Беларусі. 18.00. Не забудзецца ўключыць тэлевізар. 18.10. Абласныя навіны (Брэст). 18.25. Рэзудум над фактам. Калгас «Рэсія» Дэзлаўскага раёна. (Гр.). 18.50. Дэзнін Прынёмання. (Гр.). 19.15. Вестні гарсавата. (Гр.). 19.35. Канверсія. 20.00. Палескі смутак. 20.30. Кантакт: адрасы, прапановы, інфармацыя. 20.35. Калыханка. 21.00. Панарама. 21.35. «Квенцін Дорвард». Маст. фільм (Францыя). 2-я серыя. 22.35. Студыя «Тэлебачанне». 22.40. Спартыўны тэлекур'ер. 23.00. Надвор'е. 23.10. Паць хвілін на жарты. 23.15. Пад купалам сусвету. 23.25. Ніка. 23.40. «Цэнтр». Міжнародныя сувязі ў галіне культуры.

КАНАЛ «ОСТАНКИНО»
17.00. 20.00. 23.50. Новости. 17.25. XVII змiнiе Олімпійскіх ігры. 17.55. Документ і судбы. 18.10. Мініатюра. 18.25. Прэмыя тэлебачанне «Мелочі жыцця». 18.55. Мужчына і жанчына. 19.40. Спокойныя ночы, малышкі. 21.00. XVII змiнiе Олімпійскіх ігры. Фігурнае катанне. В перерыве — Прэс-экспрэс. 00.00. Дневнік олімпійцаў.

КАНАЛ «РОССИЯ»
6.00. 13.00. 19.00. 22.20. Вести. 6.20. Требуется... Требуется... 6.30. Формула-730. 7.00. Репортер. 7.20. Время деловых людей. 7.50. «Зимняя северная». Док. фильм. 8.00. Всемирные новости Эй-Би-Си. 8.30. Устами младенца. 9.00. Совершенно секретно. 9.50. Фольклор. 10.20. 15.45. Мульти-пути. 10.30. Новая линия. 11.00. Крестьянский вопрос. 11.20. На XVII змiнiе Олімпійскіх ігры. 12.25. «На войне как на войне». Худ. фильм. 14.55. Телегазета. 15.00. Бизнес в России. 15.30. Там-там-новости. 15.55. На XVII змiнiе Олімпійскіх ігры. 18.30. Рубежи. 18.45. Праздник каждый день. 19.25. Подробности. 19.40. «Загадай Эндхауза». Худ. фильм. 1-я серыя. 20.40. Олімпійскі кур'ер. 21.15. В мире авто-и мотоспорта. 21.45. Манера. 22.40. Автомиг. 22.45. Звезды говорят. 22.50. Спасение 911.

ПОЛЬША-I
7.00. Кофе или чай? 10.00. Новости. 10.10. Программа дня. 10.15. Спортивная студия. Зимняя Олимпиада. 12.10. «Династия Колби». Сериал пр-ва США. 13.00. Новости. 13.10. Программа дня. 13.15. «Семейный альбом». Фильм на английском языке. 13.35. Английский язык для детей. 13.45. Мама и я. 14.00. Дошкольные дома. 14.25. Поворотом о детях. 14.30. Презентация. 14.50. Год 1980. Хроника событий. 15.10. Документальный фильм. 15.45. Необычные места. 15.55. Огнем и мечом. 16.10. Тайная история СССР. 16.50. Как-ка школа. 16.55. Программа на вечер. 17.05. Программа для подростков. 17.50. Музыкальная программа. 18.00. Телеэкспресс. 18.20. Лаборатория. 18.40. Право и бесправие. 19.00. Комедийный сериал пр-ва США. 19.30. Спортивная студия. 20.00. Вечеринка. 20.30. Главный выпуск новостей. 21.00. Прямо из Бельведера. 21.20. Телеклуб. «Триумфальная арка». 22.35. Спортивная студия. Зимняя Олимпиада. 00.05. Новости. 00.20. Горячая линия. 00.30. Музыкальная программа. 00.35. «Перед отлетом». Фильм пр-ва Польши. 02.10. Развлекательная программа.

ПОЛЬША-II
16.00. Мои книги. 16.20. Польская кинохроника. 16.30. Приветствие. 16.35. Мульти-серия. 17.00. Панорама. 17.05. Спортивная студия. Зимняя Олимпиада. 18.30. «Любовь и дипломатия». Сериал пр-ва Канады. 19.00. Панорама. 19.05. Местная программа. 19.35. Колесо фортуны. 20.05. Спортивная студия. Зимняя Олимпиада. 22.00. Панорама. 22.30. Репортеры «Двойки» представляют. 23.00. «Невыгодный свидетель». Фильм пр-ва США. 00.15. Знаки вопроса. 00.45. Фонд надежды. 01.00. Панорама. 01.05. Спортивная студия. Зимняя Олимпиада. 02.05. «Ночные заседания». Сериал пр-ва США.

22, ВТОРНИК

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ
8.20. Рання рэспубліка. 8.40. 21.35. Пад купалам сусвету. 8.20. 21.50. Надвор'е. 8.30. 21.45. Паць хвілін на жарты. 8.35. Спартыўны тэлекур'ер. 9.00. Тэлебаццанне — школе. Гісторыя Беларусі. 9.20. «Квенцін Дорвард». Маст. фільм (Францыя). 2-я серыя. 10.30. «Гарызонт». Кінааляманах. 11.10. Фірма «Эмір» прадставіць: «Выдатныя маркі аўтамабіляў». 3-я серыя. 11.45. «Яго батальён». Маст. фільм. 1-я серыя. 12.50. 15.25. Мульти-фільм. 13.00. «Ваучок-шоу». Забавульная праграма. 13.30. Навіны (з сурдаперакладам). 13.40. 18.00. Дэзлава хроніка. 13.50. «Невадомыя старонкі з жыцця разведчыка». Маст. фільм. 15.50. «Нова-К»-топ-10. 16.50. Тэлебаццанне — школе. Музыка. 17.20. Латарэя аўтаграфу. 18.10. Абласныя навіны (Віцебск). 18.25. Спачынае (Гр.). 19.00. Эканамічная хваля. 19.45. Дэзнін Прынёмання. (Гр.). 20.00. Адрасы дружбы. СШ № 8 г. Гродна — член асацыяцы клубу ЮНЕСКА. (Гр.). 20.35. Калыханка. 21.00. Панарама. 22.00. На сесіі Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь. Пасля заканчэння — «Ніхто, акрамя цябе». Тэлесерыял.

КАНАЛ «ОСТАНКИНО»
5.00. 8.00. 17.00. 20.00. 23.20. Новости. 5.20. Утренняя разминка. 5.30. Утро. 7.45. Обзор рынка недвижимости. 8.20. Домосилька. 8.40. Премьера худ. фильма «Просто Мария». 9.30. Таланты и поклонники. 10.20. «Мелочи жизни». Худ. фильм. 10.50. 23.30. Пресс-экспресс. 11.00. 14.00. Новости (с сурдопереводом). 11.20. XVII змiнiе Олімпійскіх ігры. 13.45. Мульти-фільм. 14.25. Деловой вестник. 14.40. Конверсия и рынок. 15.10. Дело. 15.20. Премьера мультфильма «Том Сойер». 1-я серыя. 15.50. Между нами, девочками... 16.10. Наш музыкальный клуб. 16.50. Азбука собственности. 17.25. За кулисами. 17.55. «Просто Мария». 18.45. За строкой протокола. 18.55. Тема. 19.40. Спокойной ночи, малыши! 21.00. Премьера худ. фильма «Урод». 22.20. Бомонд. 22.35. Хит-парад «Останкино». 23.40. Дневник олимпиады. 00.00. XVII змiнiе Олімпійскіх ігры.

КАНАЛ «РОССИЯ»
6.00. 13.00. 22.20. Вести. 6.20. Требуется... Требуется... 6.30. Формула-730. 7.00. Видеопоза. 7.20. Время деловых людей. 7.50. Мульти-пути. 8.00. Всемирные новости Эй-Би-Си. 8.30. Доброе утро, Европа. 11.00. «Ностальжи» — музыка всех поколений. 11.30. Крестьянский вопрос. 11.50. 13.25. На XVII змiнiе Олімпійскіх ігры. 14.05. Николай Кузнецов. 14.50. Телегазета. 14.55. Параллели. 15.10. Концерт. 15.25. Там-там-новости. 15.40. Студия «Рост». 16.10. Новая линия. 16.55. Лечение улыбки. 17.25. На XVII змiнiе Олімпійскіх ігры. В перерыве — Праздник каждый день. Вести. Подробности. 20.10. Премьера худ. телефильма «Санта-Барбара». 283-я серыя. 21.00. Олімпійскі кур'ер. 22.40. Автомиг. 22.45. Звезды говорят. 22.50. Петербургские сезоны. 23.50. Новый иллюзион.

ПОЛЬША-I
7.00. Кофе или чай? 10.00. Новости. 10.10. Мама и я. 10.25. Дошкольные дома. 10.50. Поворотом о детях. 11.00. Клуб одиноких сердец. 11.45. Спортивная студия. Зимняя Олимпиада. 12.00. «Жизнь». Сериал пр-ва Японии. 12.45. Перспективы ради мира. 13.00. Новости. 13.10. Программа дня. 13.15. Сельскохозяйственная программа. 13.45. Для детей. 14.30. Одиноки ли мы? 14.40. Звездное путешествие. 14.55. Клиника больных машин. 15.10. Из истории техники. 15.20. 3-2-1. Контакт. 15.45. Планеты вокруг пульсаров. 16.00. Книга чудес техники. 16.15. Со знанием по жизни. 16.30. Телекомпьютер. 16.45. Молчание влюбленной. 16.55. Программа дня. 17.05. Для детей. Тик-так. 17.50. Музыкальная программа. 18.00. Телеэкспресс. 18.20. Энциклопедия второй мировой войны. 18.40. В кино и на касете. 19.05. «Марфи Браун». Сериал пр-ва США. 19.30. Спортивная студия. Зимняя Олимпиада. 20.00. Вечеринка. 20.30. Главный выпуск новостей. 21.00. Сейсмограф. 21.25. «Чужо любви». Фильм пр-ва США. 23.00. Спортивная студия. Зимняя Олимпиада. 00.05. Вечерние новости. 00.20. Горячая линия. 00.30. Музыкальная программа. 00.40. Документальный фильм. 01.00. Сабат. 01.40. Концерт. 02.00. Программа французского телевидения.

ПОЛЬША-II
12.00. Панорама. 12.05. Олимпийская студия. 13.45. Развлекательная программа. 14.00. Панорама. 14.05. «Водовороты жизни». Сериал пр-ва Франции. 15.00. Как откровения. 15.30. Знаки вопроса. 16.20. Приветствие. 16.35. «Аннетта». Мульти-серия. 17.00. Панорама. 17.05. Спортивная студия. Зимняя Олимпиада. 18.30. «Любовь и дипломатия». Сериал пр-ва Канады. 19.00. Панорама. 19.05. Местная программа. 19.35. Колесо фортуны. 20.05. Телеуниверс. 20.10. Вопросы о Польше. 22.00. Панорама. 22.30. Точка зрения. 23.00. Звезды американского балета. 01.00. Панорама. 01.05. «Враг врага». Сериал пр-ва Швеции.

23, СРЕДА

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ
8.00. Рання рэспубліка. 8.40. 21.35. Пад купалам сусвету. 8.20. 21.50. Надвор'е. 8.30. 21.45. Паць хвілін на жарты. 8.35. «Песні вайны гадю слявае Л. Гурчанка». Фільм-канцэрт. 9.10. Тэлебаццанне — школе. Музыка. 9.40. «Ніхто, акрамя цябе». Тэлесерыял. 10.25. Аэробіка. 11.00. «Птушкі ў сіняй вышыні». Тэлефільм. 11.30. Вечер вандраваньняў. 12.00. «Яго батальён». Маст. фільм. 2-я серыя. 13.30. Навіны (з сурдаперакладам). 13.40. «Рысь выхадзіць на сцежку». Маст. фільм. 14.50. Мульти-фільм. 15.00. Відэа-навідаздыма. 16.00. Для школьнікаў. 17.00. Дэзнін Прынёмання. (Гр.). 17.15. «Гарадніца». Літаратурна-мастацкая праграма. (Гр.). 18.10. Абласныя навіны (Гомель). 18.25. «Радар». Пра бяспэку руху. (Гр.). 18.40. Сёння — Дзень абаронцаў Айчыны і ўзброеных Сіл Рэспублікі Беларусь. (Гр.). 19.00. Крок. 20.00. «Маб Палессе». Кінаарыс. 20.10. ТА «Рэха». 20.30. Кантакт: адрасы, прапановы, інфармацыя. 20.35. Калыханка. 21.00. Панарама. 22.00. На сесіі Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь. Пасля заканчэння — «Ніхто, акрамя цябе». Тэлесерыял; Кампазітары Беларусі.

КАНАЛ «ОСТАНКИНО»
5.00. 8.00. 17.00. 20.00. 23.05. Новости. 5.20. Утренняя разминка. 5.30. Утро. 7.45. Обзор рынка недвижимости. 8.20. Сорочка. 8.40. «В тумане». Телефільм. 9.45. Мелодии фронтовых лет. 10.15. 15.50. Марафон-15. 10.45. 22.15. Пресс-экспресс. 10.55. XVII змiнiе Олімпійскіх ігры. 12.45. Время Ч. 14.00. Новости

(с сурдопереводом). 14.25. Предприниматель. 15.05. Как добиться успеха. 15.20. Премьера мультфильма «Том Сойер». 2-я серыя. 16.20. Клуб-700. 16.50. Загадай СБ. 17.25. XVII змiнiе Олімпійскіх ігры. Хоккей. Матч команд финальной группы. В перерыве — Документ и судьбы. Погода и Спокойной ночи, малыши! 20.45. Репортаж н о ч е м. 21.00. «Виктория». Фестиваль солдатских песни, посвященный Дню защитника Отечества. 22.25. 23.15. XVII змiнiе Олімпійскіх ігры. 23.45. Дневник Олимпиады. 00.05. MTV.

КАНАЛ «РОССИЯ»
6.00. 13.00. 19.00. 22.20. Вести. 6.20. Требуется... Требуется... 6.30. Формула-730. 7.00. Сигнал. 7.20. Время деловых людей. 7.50. 10.10. Мульти-пути. 8.00. Всемирные новости Эй-Би-Си. 8.30. «Холма». Видеофильм. 8.45. Кинотеатр повторного фильма «Гусь солдат». 10.20. Новая линия. 11.05. Худ. телефильм. «Санта-Барбара». 283-я серыя. 11.55. Крестьянский вопрос. 12.15. 14.20. 17.20. На XVII змiнiе Олімпійскіх ігры. 13.25. «Суд чести». Док. фильм. 16.00. Там-там-новости. 16.15. Студия «Рост». 16.45. Телегазета. 16.50. Барьер. 18.45. Праздник каждый день. 19.25. Подробности. 19.35. Никто не забыт. 19.40. Премьера телеэкрана. «Анкор, еще анкор!» 21.25. Олімпійскі кур'ер. 22.20. Автомиг. 22.25. Звезды говорят. 22.50. На XII змiнiе Олімпійскіх ігры. Хоккей.

ПОЛЬША-I
7.00. Кофе или чай? 10.00. Новости. 10.10. Программа дня. 10.15. Спортивная студия. Зимняя Олимпиада. 12.10. «Тайны старой шахты». Сериал пр-ва Австралии. 13.00. Новости. 13.10. Программа дня. 13.15. Сельскохозяйственная программа. 13.45. Мама и я. 14.00. Дошкольные дома. 14.25. Поворотом о детях. 14.30. Английский язык в бизнесе. 14.40. Каталог памятников. 14.50. Архив — сокровище прошлого народа. 15.05. Много, много лет назад. 15.25. Тайна средневековой рукописи. 14.40. Как спасаются архивные документы. 16.10. «Он верил в Польшу». Документальный фильм. 16.55. Программа на вечер. 17.05. Программа для подростков. 17.50. Музыкальная программа. 18.00. Телеэкспресс. 18.20. Здоровье. 18.40. Репортаж. 19.05. «Тайны старой шахты». Сериал пр-ва Австралии. 20.00. Вечеринка. 20.30. Главный выпуск новостей. 21.15. Спортивная студия. Зимняя Олимпиада. 21.50. Играем песни. 23.00. Спортивная студия. Зимняя Олимпиада. 00.00. Новости. 00.15. Горячая линия. 00.25. Музыкальная программа. 00.30. «80 гусаров». Фильм пр-ва Венгрии. 02.00. Без бутылки...

ПОЛЬША-II
11.10. Английский язык. 11.25. Английский язык для детей. 11.30. Французский язык. 12.00. Панорама. 12.05. Спортивная студия. Зимняя Олимпиада. 16.00. Нью-Йорк-92. 16.30. Приветствие. 16.35. «Каспер и его друзья». Телеуниверс. 17.00. Панорама. 17.05. Олимпийская студия. 18.25. Розыгрыш лото. 18.30. «Любовь и дипломатия». Сериал пр-ва Канады. 19.00. Панорама. 19.05. Местная программа. 19.35. Колесо фортуны. 20.05. Спортивная студия. Зимняя Олимпиада. 21.05. Любимое кино. 22.00. Панорама. 22.30. Экспресс репортеров. 23.05. «Секс, обман и видеокассеты». Сериал пр-ва США. 00.40. Любимое кино. 01.00. Панорама. 01.05. Любимое кино. 01.35. Спортивная студия. Зимняя Олимпиада.

24, ЧЕТВЕРГ

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ
8.00. Рання рэспубліка. 8.40. 21.50. Надвор'е. 8.30. 21.35. Пад купалам сусвету. 8.40. 21.50. Надвор'е. 8.30. 21.45. Паць хвілін на жарты. 8.35. «Дару табе песню». Фільм-канцэрт. 9.20. Ніхто, акрамя цябе. Тэлесерыял. 10.05. Кінанасталя. «Жыцье такі хлопчэ». 12.30. «АБ» актыў-тэатр на міжнародным фестывалі ў Карлсруэ. Перадача 2-я. 13.30. Навіны (з сурдаперакладам). 13.40. «Ледзі Джэйн». Маст. фільм з субцітрамі (Англія). 16.10. Тэлебаццанне — школе. Музыка. 16.40. Праз'еры кіно. 17.40. «Дагадай». Напярэдадні сьмей. 18.10. Абласныя навіны (Гр.). 18.25. «Дагадай». Пра чалавечасць, спачуванне і міласэрнасць. (Гр.). 19.00. Ала, ёсць пытанне. 20.05. Паэзія ўрада. 20.15. «Прыдарожная раскладка». Кінаарыс. 20.25. Зачытайце маё пісьмо... 20.30. Кантакт: адрасы, прапановы, інфармацыя. 20.35. Калыханка. 21.00. Панарама. 22.00. На сесіі Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь. Пасля заканчэння «Ніхто, акрамя цябе». Тэлесерыял; Студыя «Тэлебачанне». «Будзце з намі». Імпрызавіцыя апаўчаны. Прамая лінія.

КАНАЛ «ОСТАНКИНО»
5.30. Утро. 7.45. Обзор рынка недвижимости. 8.20. Мульти-фільм. 8.30. Премьера худ. фильма «Просто Мария». 9.20. Клуб путешественников (с сурдопереводом). 10.10. 15.40. ...До 16 и старше. 10.50. 22.45. Пресс-экспресс. 11.00. Новости (с сурдопереводом). 11.20. «Горькие и другие». Телеуниверс. 8-я серыя. 13.25. 16.20. XVII змiнiе Олімпійскіх ігры. 16.50. Технодом. 17.25. Лабиринт. 17.50. Документ и судьбы. 18.05. «Просто Мария». 18.55. Исповедь осмотренного человека. 19.40. Спокойной ночи, малыши! 20.45. Лотто «Миллион». 21.15. Худ. фильм «Наш американский Борз». 23.10. Дневник Олимпиады.

КАНАЛ «РОССИЯ»
6.00. 13.00. 19.00. 22.20. Вести. 6.20. Требуется... Требуется... 6.30. Формула-730. 7.00. Видеопоза. 7.20. Время деловых людей. 7.50. Похвалы. 8.00. Всемирные новости Эй-Би-Си. 8.30. «К-2» представляет: «Орел народа». 10.00. Новая линия. 10.30. Крестьянский вопрос. 10.50. 16.15. На XVII змiнiе Олімпійскіх ігры. 13.25. Из фильмотеки мастера. Режиссер Ю. Райзман. «Твой современник». 1-я серыя. 15.55. Телегазета. 15.50. Параллели. 15.15. Концерт. 15.30. Там-там-новости. 15.45. Студия «Рост». 16.55. Премьера док. фильма «Женщины мира» (США). 2-я серыя. 17.25. Не быть динозавром. 17.40. Будни. 18.25. Я — лидер. 18.45. Праздник каждый день. 19.25. Подробности. 19.35. Премьера худ. телефильма «Санта-Барбара». 284-я серыя. 20.25. Олімпійскі кур'ер. 21.00. Бесшумные лидеры. 21.30. Площадь искусств. 22.40. Автомиг. 22.45. Звезды говорят. 23.50. Экран криминальных сообщений. 23.00. Петербургские сезоны.

ПОЛЬША-I
7.00. Кофе или чай? 10.00. Новости. 10.10. Программа дня. 10.15. Спортивная студия. Зимняя Олимпиада. 12.15. «Полицейские из Майами». Сериал пр-ва США. 13.00. Новости. 13.10. Программа дня. 13.15. Сельскохозяйственная программа. 13.45. Для молодежи. 14.00. Дошкольные дома. 14.25. Поворотом о детях. 14.30. Образовательное телевидение. 14.35. Документальный фильм. 15.00. Мы живем в Польше. 15.20. Животные мира. 15.55. Через моря и льды. 16.30. Как быть молодым и красивым. 16.55. Программа на вечер. 17.05. Экологический журнал. 17.50. Музыкальная программа. 18.00. Телеэкспресс. 18.20. Телеуниверс. 18.50. Репорт. 19.05. «Борьба с гриппом». Документальный сериал. 19.30. Спортивная студия. Зимняя Олимпиада. 20.00. Музыкальная программа. 20.10. Вечеринка. 20.30. Главный выпуск новостей. 21.00. Правительственный журнал. 21.20. «Полицейские из Майами». Сериал пр-ва США. 22.00. Спортивная студия. Зимняя Олимпиада. 23.40. Пегас. 00.00. Хозяйственные новости. 00.20. Горячая линия. 00.30. Музыкальная программа. 00.35. «Огненная кровь». Документальный сериал. 01.20. Это лотто. 02.25. Развлекательная программа.

ПОЛЬША-II
8.30. Панорама. 8.35. Развлекательная программа. 9.05. Местная программа. 9.35. «Зорро». Сериал пр-ва США. 10.00. Спортивная студия. 10.10. «Любовь и дипломатия». Сериал пр-ва Канады. 10.40. Мир женщин. 11.00. Фильм на английском языке. 11.30. Фильм на французском языке. 12.00. Панорама. 12.05. Олимпийская студия. 16.00. Телеуниверс. 16.30. Приветствие. 16.35. «Зорро». Сериал пр-ва США. 17.00. Панорама. 17.05. Олимпийская студия. 18.30. «Любовь и дипломатия». Сериал пр-ва Канады. 19.00. Панорама. 19.05. Местная программа. 19.35. Колесо фортуны. 20.05. Олимпийская студия. 21.06. Музыка Бетховена. 22.00. Панорама. 22.25. Публицистическая программа. 23.20. Киноклуб «Двойки». 01.05. Олимпийская студия.

25, ПЯТНИЦА

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ
8.00. Рання рэспубліка. 8.40. 21.35. Пад купалам сусвету. 8.20. 21.50. Надвор'е. 8.30. 21.45. Паць хвілін на жарты. 8.35. «Песні вайны гадю слявае Л. Гурчанка». Фільм-канцэрт. 9.10. Тэлебаццанне — школе. Музыка. 9.40. «Ніхто, акрамя цябе». Тэлесерыял. 10.25. Аэробіка. 11.00. «Птушкі ў сіняй вышыні». Тэлефільм. 11.30. Вечер вандраваньняў. 12.00. «Яго батальён». Маст. фільм. 2-я серыя. 13.30. Навіны (з сурдаперакладам). 13.40. «Рысь выхадзіць на сцежку». Маст. фільм. 14.50. Мульти-фільм. 15.00. Відэа-навідаздыма. 16.00. Для школьнікаў. 17.00. Дэзнін Прынёмання. (Гр.). 17.15. «Гарадніца». Літаратурна-мастацкая праграма. (Гр.). 18.10. Абласныя навіны (Гомель). 18.25. «Радар». Пра бяспэку руху. (Гр.). 18.40. Сёння — Дзень абаронцаў Айчыны і ўзброеных Сіл Рэспублікі Беларусь. (Гр.). 19.00. Крок. 20.00. «Маб Палессе». Кінаарыс. 20.10. ТА «Рэха». 20.30. Кантакт: адрасы, прапановы, інфармацыя. 20.35. Калыханка. 21.00. Панарама. 22.00. На сесіі Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь. Пасля заканчэння — «Ніхто, акрамя цябе». Тэлесерыял; «Любовные письма к подзвонкам». Маст. фільм з субцітрамі.

КАНАЛ «ОСТАНКИНО»
5.30. Утро. 7.45. Мульти-фільм. 8.20. Посмотри, послушай... 8.40. 15.30. В гостях у сказки. Худ. телефильм «Райский сад». 10.00. Итоги XI Международного фестиваля телепрограмм и фильмов. 10.50. 23.25. Пресс-экспресс. 11.00. 14.00. Новости (с сурдопереводом). 11.20. «Горькие и другие». Телеуниверс. 8-я серыя. 14.25. Бридж. 14.45. Белая хроника. 15.50. Бизнес-класс. 15.10. Уроки Цейкса. 16.50. Азбука собственности. 17.25. Новости культуры. 17.40. Человек и закон. 18.15. Япония с А. Колошиным. 18.45. Поле чудес. 19.40. Спокойной ночи, малыши! 20.45. Человек недели. 21.00. XVII змiнiе Олімпійскіх ігры. Фігурнае катанне. Женщины. Произвольная программа. 23.35. Дневник Олимпиады. 23.55. XVII змiнiе Олімпійскіх ігры.

КАНАЛ «РОССИЯ»
6.00. 13.00. 19.00. 22.20. Вести. 6.20. Требуется... Требуется... 6.30. Формула-730. 7.00. Студия «Рост». 7.20. Время деловых людей. 7.50. Похвалы. 8.00. Всемирные новости Эй-Би-Си. 8.30. Обратный адрес. 9.00. Мульти-пути. 9.10. 16.05. Новая линия. 9.40. Крестьянский вопрос. 10.00. Худ. телефильм «Санта-Барбара». 284-я серыя. 10.50. На XVII змiнiе Олімпійскіх ігры. 13.25. Из фильмотеки мастера. Режиссер Ю. Райзман. «Твой современник».

2-я серыя. 14.50. Бизнес в России. 15.20. Там-там-новости. 15.35. Рект-м. 16.30. Дисней по пятницам. «Полли». 1-я серыя. 17.40. Ин-тервью. Российскому телевидению. Премьер-министр Филипп-дин Э. Ахо. 17.50. На XVII змiнiе Олімпійскіх ігры. 18.45. Праздник каждый день. 19.25. Подробности. 19.35. М. Жванецкий. «Это не юмор — это стечение обстоятельств». 20.40. «К-2» представляет: «Возлюбленная Союза. Лидия Смирнова». 21.35. Олімпійскі кур'ер. 22.30. Автомиг. 22.35. Звезды говорят. 22.40. На XVII змiнiе Олімпійскіх ігры.

ПОЛЬША-I
7.00. Кофе или чай? 10.00. Новости. 10.10. Программа дня. 10.15. Спортивная студия. Зимняя Олимпиада. 12.00. «Осенняя о счастье». Фильм пр-ва Польши. 13.00. Новости. 13.10. Программа дня. 13.15. Сельскохозяйственная программа. 13.45. Мама и я. 13.55. Дошкольные дома. 14.30. Английский язык. 14.45. Каждый имеет право. 15.00. Состояние души. 15.15. Сумасшедшие медики. 15.25. Тепластикон. 15.45. Публицистическая программа. 16.00. Совершенные, несовершенные. 16.15. Если не Оксфорд, то что? 16.40. Английский язык. 16.55. Программа на вечер. 17.05. Программа для молодежи. 17.30. Музыкальная программа. 18.00. Телеэкспресс. 18.20. Тележурнал потребителя. 19.00. Свидание «вечернюю». 19.45. Сатирическая программа. 20.00. Вечеринка. 20.30. Глав-ный выпуск новостей. 21.15. Спортивная студия. Зимняя Олимпиада. 23.35. Парашют и человек. 00.30. Новости. 00.05. Горячая линия. 01.35. Худ

АПОШНЯЯ СТАРОНКА

СПОЎНІЛАСЯ 110 ГОД З ДНЯ НАРАДЖЭННЯ А.ЛУЦКЕВІЧА

У Гарадзенскім дзяржаўным універсітэце імя Я. Купалы адбылася навуковая канфэрэнцыя, прысвечаная 110-ым угодкам з Дня нараджэння Антона Луцкевіча. Арганізатарам правядзення канфэрэнцыі выступіла мясцовая філія сацыял-дэмакратычнай Грамады.

Даклады на тэму жыцця і дзейнасці вядомага беларускага палітычнага і грамадскага дзеяча,

дарэчы, заснавальніка БСДГ, публіцыста, літаратурнага крытыка чыталі навукоўцы з Менску і Горадні. Сярод выступаючых быў і вядомы даследчык жыцця і творчасці А. Луцкевіча А. Сідарэвіч.

Як зазначыў доктар філзафскіх навук М. Біч з Менску, упершыню рэальна адзначаецца ў Беларусі Дзень нараджэння Антона Луцкевіча.

М. ЖЫЛЕЎСКАЯ.

СВЯТА СПОРТУ

12 лютага пачалася галоўная спартыўная падзея года - XVII зімовая Алімпіяда ў Ліліхамэры. Упершыню ў ёй самастойна выступаюць прадстаўнікі Беларусі. 33 спартсмены ўвайшлі ў склад зборнай краіны, прымуць удзел у сямі дысцыплінах.

У другі дзень Алімпійскіх гульняў у лыжных гонках на 5 кілямэтраў зборную прадстаўляла Алена Піраінен, якая заняла 31-е месца.

Але галоўны падзеі наперадзе. Чакаецца, што поспеху ў спаборніцтвах даб'юцца канькабежца Ігар Жэлязоўскі, мужчынская зборная біятланістаў у эстафэце 4 на 7,5 кілямэтраў, а таксама Святлана Перашыгіна ў гонцы біятланістаў на 7,5 кілямэтра.

Магчыма, і іншыя беларускія спартсмены атрымаюць мэдалі, але яны былі былі нашы алімпійцы, іх першы самастойны ўдзел у спаборніцтвах такога

высокага ўзроўню будзе садзейнічаць таму, каб болей людзей у сьвеце даведаліся пра краіну пад назвай Беларусь.

Прапануем расклад спаборніцтваў, у якіх прымаюць удзел беларускія спартсмены:

18 лютага (пятніца):

лыжнае дваябор'е (індывідуальны трамплін, 90 м)
біятлон (жанчыны, 15 км)
фігурнае катаньне (танцавальныя пары, абавязковы танец)
канькабежны спорт (мужчыны, 1000 м)

19 лютага (субота):

лыжнае дваябор'е (індывідуальная гонка, 15 км)
лыжная гонка (мужчыны, 15 км, вольны

стыль)

фігурнае катаньне (мужчыны, адвольная праграма)

20 лютага (нядзеля):

прыжкі з трампліна (індывідуальныя, 120 м)
біятлон (мужчыны, 20 км)
танцавальныя пары (арыгінальны танец)

21 лютага (панядзелак):

фрыстайл (папярэднія прыжкі)
фігурнае катаньне (танцавальныя пары, адвольны танец)

22 лютага (аўторак):

лыжныя гонкі (мужчыны, эстафэта 4 на 10 км)

23 лютага (серада):

лыжнае дваябор'е (камандныя, трамплін, 90 м)
біятлон (жанчыны, 7,5 км, мужчыны, 10 км)

24 лютага (чацьвер):

фрыстайл (жанчыны, мужчыны, фінал)
лыжнае дваябор'е (камандная эстафэта 3 на 10 км)
лыжныя гонкі (жанчыны, 30 км, класичны стыль)

25 лютага (пятніца):

прыжкі з трампліна (індывідуальныя, 90 м)
біятлон (жанчыны, эстафэта 4 на 7,5 км)

26 лютага (субота):

біятлон (мужчыны, эстафэта 4 на 7,5 км)

27 лютага (нядзеля):

лыжныя гонкі (мужчыны, 50 км, класичны стыль)
Закрываць Алімпійскіх гульні.

А.Д.

КРЫМІНАЛЬНАЯ ХРОНІКА

Замінулы тыдзень на тэрыторыі вобласці зарэгістравана 123 злачынствы і 20 здарэнняў. У іх ліку два забойствы, 6 цялесных пашкоджанняў, разбой, 9 рабаванняў, 29 крадзяжоў дзяржаўнай і 63 асабістай маёмасці грамадзян. За гэты ж час 48 злачынстваў раскрыты. У 7 дарожных здарэннях два чалавекі загінулі і 9 паранены. Трое грамадзян сталі ахвярамі агню.

Тыдзень прайшоў пад «знакам часу», бо сітуацыя ў эканоміцы вельмі ярка адбіваецца на крымінальнай палітры. Галоўнымі аб'ектамі злачынстваў сталі: валюта, жывёла, птушка, а таксама паліва.

Нягледзячы на шэраг удалых аперацый па спыненню аўтарэката, разбой на дарогах вобласці ўсё ж працягваецца. Так, ноччу ў суботу на дарозе Шчучын - Ліда каля в.Беларуда злачынцы спынілі ВАЗ, якім кіраваў дырэктар менскай камэрцыйнай фірмы, прысунулі яму ў твар з газавага балончыка і забралі 500 амерыканскіх даляраў, а таксама дыпламат з дзелавымі паперамі.

Пашыраюцца «аблавы» на гаспадарчыя пабудовы сялян. У выхадны дні 10 кураў не далічыўся пэнсіянэр з Горадні, які трымаў птушак у хляве на лецішчы. У в.Любанічы Карэліцкага раёна ў старой жанчыны скралі трох авечак, і ў в.Сыцерава Лідзкага раёна жанчына пэнсіянэра не далічылася дзвюх авечак. У в.Лікоўка Гарадзенскага раёна

злочынскі скралі ў мясцовага гаспадара 17 кураў, дзвюх індзюшак і трох качак. У Каробчыцах з хлява мясцовага жыхара «вынеслі» трохпудовага падсвінака.

Праўда, на гэты раз абодва злачынствы раскрыты. У першым выпадку «засв'яціўся» 30-гадовы безграцоўны з вобласнага цэнтру. У другім - малады аднавяскоўцы.

Акрамя гэтага, паведамлены аб «мясных» крадзяжах пастанілі з Бераставіцкага і Астрэвечкага раёнаў.

На хутарах Сенькіяты Іўеўскага раёну ахвярай агню стаў 75-гадовы адзінокі мужчына. Па папярэдніх дадзеных, пажар узнік падчас курэння. Агнём знішчаны ўвесь дом памерам 5х14 мэтраў.

А ў г. Наваградку на пажары загінуў 33-гадовы мужчына. Ён спрабаваў патушыць агонь, які ахапіў таксама яго драўляны дом. Хутчэй за ўсё пажар узнік з-за няспраўнага каміну.

Аб тым, што ў большасці злачынцаў адсутнічае ўсякае сумленне, сведчыць паведамленне з Іўеўскага раёну.

Там сярод белага дня невядомы злачынца зайшоў у дом 90-гадовай бабулькі і, пагражаючы ёй расправай, адабраў скарпэтку з 50-ю тысячамі рублёў, якія старая прыхававала на свае памінкі.

Г. СЫСОЙ

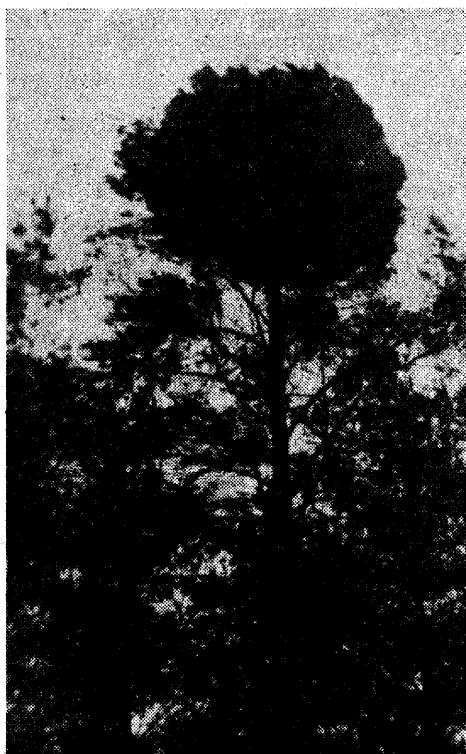
ПАМЯЦІ СЯБРА

Цяжка прызвычаіцца да думкі, што сярод нас ужо ня будзе Антона Міхайлавіча Сцяпуры, нашага сябра, нашага папчэніка, дэпутата Гарадзенскага гарсавету.

Яго сэрца перастала біцца ў той дзень, калі прадстаўніком пракуратуры Гарадзенскай вобласці на 20 сесіі гарадскога Савета зачытвалася «Аб устраненні парушэнняў Законаў аб барацьбе з карупцыяй». Антон Міхайлавіч, уваходзячы ў склад камісіі па Законнасці і правапарадку, адстойваў веру ў справядлівасць. Ён гаварыў тое, што думаў, быў шчырым і прынцыповым чалавекам.

Яго часта можна было бачыць на паседжаннях Беларускага народнага фронту, «Паходні», таварыства беларускай мовы. Там ён знаходзіў сваіх аднадумцаў.

Дабрыня, прастата, шчырасць, уменне знаходзіць людзей сваіх поглядаў - былі ўласцівымі рысамі

Фатаграфаванне І. БАРЫСАЎ

Прадаю тэлевізар «Гарызонт», каляровы, 61 см, 421Д і дыван п/ш 2х3 м. Тэл. 6-58-76.

Гарадзенская вабласная Рада БНФ заклікае

У гэты складаны і цяжкі для нашай Бацькаўшчыны, Беларусі час, калі ўладныя намэнклятурныя структуры раскрадаюць і распрадаюць здабытак нашага народу, выступаюць супраць беларускай незалежнасці, мовы і культуры, усім, каму не аб'якавы лёс нашай дзяржавы, трэба

характару Сцяпуры.

Пайшоў з жыцця чалавек, якога хваляваў лёс Бацькаўшчыны. Ён пакінуў нас, каб мы ў гэты нялёгкі час маглі яшчэ мацней згуртавацца дзеля адстойвання тых плянаў, аб якіх мы марылі разам з ім.

Сьпі спакойна, дарагі наш сябра. Няхай родная зямля будзе табе пухам.

І. ПАЛУБОК.

ІМША ДЛЯ ХВОРЫХ

У вабласным клінічным шпіталі Горадні стала распачалі праводзіцца свята службы для хворых. Святары, а вядуць імшу для хворых прадстаўнікі Рымска-каталіцкай царквы, ў сваіх пропаведзях знаёмяць ахвочых з вытокамі хрысьціянства на Беларусі, Горадні. Таксама прымаюць споведзь, служаць малебны па замове аб здароўі.

Дарэчы, праца святароў з хворымі стала магчымай пасля пагаднення паміж кіраўніцтвам вобласнага клінічнага шпіталю і Гарадзенскай каталіцкай эпархіі.

ПАЭТЫЧНАЕ СЛОВА Ў ДЗІЦЯЧЫМ САДКУ

Нязвыкла пачалі праводзіць урокі чытання ў дзіцячых садках ВА «Азот». На ўрокі на запрашэнне выхацеля прыходзяць гарадзенскія паэты, барды. Яны распавядаюць дзецям аб гісторыі беларускай літаратуры чытаюць вершы, адказваюць на пытанні.

Дарэчы, адна з такіх сустрэч нядаўна прайшла ў садку N 42. Гасцямі вучняў першай класы былі дзіцячы паэт Г. Астроўскі і сьпявак С. Лаўнік.

НЯЗВЫКЛЫ СЭРВІС

Нязвыклы від сэрвісу вынайшлі гарадзенскія сабакаводы. Яны скарыстоўваюць сваіх чацьвераногіх сяброў як сродак дзіцячага прагулчанага транспарту. За невялічкую прагулку па ўрочышчы Пышкі на сабачай упражцы «вынаходнікі» бяруць з ахвочых 50 беларускіх рублёў. Цікава, што будзе, калі чарговае вынаходніцтва для гарадзенцаў прапануюць уладальнікі кошака ці хатніх птушак.

Г.У

«ПАГОНЯ»

РЕДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ

Заснавальнік: культурна-асьветніцкі фонд «Бацькаўшчына»

Адрас рэдакцыі: 230023, г. Горадня, вул. Дамініканская, 1.
Тэлефоны: 45-29-96, 45-41-83.
Газэта выдаецца штотыдзень па пятніцах.
Індэкс 63124. Ліцэнзія № 465.
Фотанабор, афсэты друк.
Гарадзенская вабласная ўзбуйненая друкарня: 230003, г. Горадня, вул. Паліграфістаў, 4.

Падпісана да друку 13.2.94 г.

Тыраж 3938 экз. Зак. 660